

lelle seuraavat lainat kaksi vuotta pitemmin takaisinmaksuajoin: vaivais-
hoitoa ja kuumesairaalaa varten lahjoitettujen rahastojen pääomamäärien
palauttamiseksi entiselleen ¹⁾ Smk 180,812: —, kansakoulutalon rakentami-
seksi Malminkadun tonteille n:ot 1 ja 2 ²⁾ Smk 100,000: — ja venäläistä
muonamakasiinia varten ³⁾ Smk 200,000: — eli yhteensä Smk 480,812: —.
— Verotuksella koottavaksi määrättiin lopuksi Smk 585,929: 78 eli Smk
10,985: 01 vähemmän kuin vuoden 1880 tulosäännön mukaan.

Talousarvion järjestelyn yhteydessä kaupunginvaltuusto talousarvio-
valiokunnan ehdotuksesta ⁴⁾ päätti ⁵⁾ julkaista vahvistamansa vuoden 1881
talousarvion painosta.

Muista kaupunginvaltuuston talousarvion käsittelyn yhteydessä teke-
mistä päätöksistä tehdään selvää ⁶⁾ muualla tässä kertomuksessa.

C. Muut asiat.

Pietari Brahen muiston juhliminen. Puheenjohtajan ehdotuksesta kau-
punginvaltuusto päätti ⁷⁾ asettaa komitean, jonka tuli laatia kaupungin
varsinaisen perustajan, kenraalikuvernööri Pietari Brahen syyskuun 12
p:nä 1680 tapahtuneen kuoleman kaksisatavuotispäivänä vietettävän
juhlan ohjelma. Komitean tuli edelleen anoa yliopiston viranomaisilta,
että yliopisto valitsisi edustajia ottamaan osaa juhlaohjelman laatimiseen.
Komitean jäseniksi valittiin puheenjohtaja Estlander sekä vtt Borgström
ja Schauman.

Hänen Majesteettinsa Keisarin hallitusriemujuhlan viettäminen. Kau-
punginvaltuuston annettua helmikuun 10 p:nä pöytäkirjan ulkopuolella
vtt:n Lindelöfin, Schaumanin, Brummerin, Borgströmin ja Aspin muodosta-
malle toimikunnalle tehtäväksi laatia ohjelman Hänen Majesteettinsa Kei-
sarin maaliskuun 2 p:nä 1855 tapahtuneen valtaistuimelle astumisen 25-
vuotispäivän juhllallista viettämistä varten ja toimikunnan annettua ohjel-
maehdotuksensa asia ensin lähetettiin ⁸⁾ valmisteluvaliokuntaan ja hyväk-
syttiin ⁹⁾ sittemmin erinäisin muutoksin. Valtuuston päätös sisälsi seuraa-
vaa:

että kaupungin raatihuone juhlapäivänä sopivasti koristettaisiin ja juh-
lavalaisiksi, Pohj. ja Etel. Esplanaadikatujen väliset esplanaadit valais-
taisiin värillisin lyhdyin ja Eteläsatamassa klo 1/2 8 i.p. järjestettäisiin
suuri ilotulitus, jota varten kaupungin varoista osoitettiin 2,000 markkaa,
sekä että kaupungin asukkaita ystävällisesti kehoitettaisiin yleisellä juhla-
valaistuksella antamaan ilmaisu päivän merkitykselle;

että vaivaishoitojohtokuntaa kehoitettaisiin juhlapäivänä järjestä-
mään kaupungin työ- ja vaivaistalon hoidokeille yksinkertainen juhla yli-
määräisin tarjoiluin kaupungin kustannuksella ja kansakoulujohtokuntaa
samana päivänä panemaan kansakouluissa toimeen yksinkertaisia juhla-
tilaisuuksia, joissa lapsille oli annettava jotain kestitystä, mihin tarkoi-
tukseen kaupungin varoista osoitettiin 500 markkaa;

¹⁾ Ks. s. 111. — ²⁾ S:n s. 100 ja 112. — ³⁾ S:n s. 98. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj.
n:o 14. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 28 p. jouluk. 6 §. — ⁶⁾ Ks. s. 105, 106, 118 119, 123,
124 ja 145. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 3 p. syysk. 1 §. — ⁸⁾ S:n 17 p. helmik. 1 §. —
⁹⁾ S:n 18 p. helmik. 1 §.

että juhlapäivän muistoksi myönnettäisiin kaupungin varoista 15,000 markan suuruinen määräraha Hänen Majesteettinsa Keisarinnan mukaan nimitetyn Marian turvakodin hyväksi ja pientenlastenkoulujen johtokunnalle tällöin lausuttaisiin toivomus, että turvakoti asteettain järjestettäisiin uudelleen tarkemmin alkuperäistä tarkoitustaan vastaavaksi, nim. varattomien 3—6 à 7 vuoden ikäisten lasten hoitolaitokseksi, sekä että johtokunta vuosittain antaisi valtuustolle kertomuksen turvakodin toiminnasta, jota vastoin johtokunta oikeutettaisiin käyttämään osa määrärahasta turvakodin kaluston ajanmukaistamiseen;

että kaupungin varoista myönnettäisiin 5,000 markan suuruinen määräraha pohjarahastoksi tulevalle, Hänen Majesteettinsa Keisarin nimeä kantavalle stipendirahastolle, josta annettaisiin avustuksia varattomille, hyvää käytöstä ja ahkeruutta osoittaneille kaupungin reaalkouluun, kansakoulujen ja muiden vatedes kenties perustettavien kaupungin ylläpitämien koulujen oppilaille, sekä että sen ohessa jaettaisiin kaupunkiin vapaaehtoista varain keräämistä varten tähän rahastoon merkitsemislistoja, joihin oli pantava eri sareke avustusten merkitsemiseksi muittenkin opetuslaitosten stipendirahastoja varten; sekä

että Marian turvakodille ja edellä mainittua stipendirahastoa varten myönnettyistä määrärahoista 10,000 markkaa otettaisiin vuoden talousarvioon arvaamattomia tarpeita varten merkitystä määrärahasta ja samoin 10,000 markkaa merkittäisiin kaupungin vuoden 1881 talousarvioon.

Sen ohessa kaupunginvaltuusto antoi vttlle Estlanderille, Lindelöfille, Schaumanille, Brummerille, Borgströmille ja Aspille tehtäväksi laatia merkitsemislistat ja kehoituksen juhla-valaistuksen järjestämiseen ja päätti maistraatilta anoa ryhtymistä muihin tarpeellisiin toimenpiteisiin valtuuston päätösten täytäntöönpanemiseksi.

Juhlapäivän jälkeen ilmoitettiin ¹⁾, että listoihin toistaiseksi oli merkitty avustuksia yhteensä Smk 21,060: —, siitä Smk 4,300: — kaupungin suomenkielisen alkeiskoulun stipendirahaston hyväksi. Jonkin verran myöhemmin ilmoitettiin ²⁾, että merkityt avustukset olivat kohonneet yhteensä Smk:aan 31,336: 36, siitä suomalaisen alkeiskoulun stipendirahastoa varten Smk 4,305: 11. Tämän yhteydessä valtuusto oikeutti komitean, joka oli kerännyt varat, ottamaan apujäsenikseen muita siihen sopivia henkilöitä.

Myöhemmin ilmoitettiin ³⁾, että Hänen Majesteettinsa Keisari antamassaan käskykirjeessä oli suvainnut antaa kiittää kaikista juhlapäivänä saapuneista onnentoivotuksista ja alamaisten tunteiden ilmaisuista sekä myöntyä siihen, että erinäisiä hyväntekeväisyyslaitoksia ja stipendejä sai nimittää hänen mukaansa.

Vuosikertomuksia. Rahatoimikamari antoi ⁴⁾ kaupunginvaltuustolle kertomuksen toiminnastaan vuonna 1878.

Pientenlastenkoulujen johtokunta ⁵⁾ antoi kertomuksen Marian turvakodin ja Sedmigradskyn pientenlastenkoulun sekä kansankirjaston ja lukusalin toimikunta ⁶⁾ mainittujen laitosten toiminnasta, kummatkin vuodelta 1879.

Kaasuntarkastaja, johtaja A. F. Soldan, antoi ⁷⁾ kertomuksen kaasuvälaistuksesta kaupungissa välaistusvuonna 1879—80.

¹⁾ Valt. pöytäk. 16 p. maalisk. 1 §. — ²⁾ S:n 30 p. maalisk. 12 §. — ³⁾ S:n 21 p. kesäk. 1 §. — ⁴⁾ S:n 13 p. tammik. 6 §. — ⁵⁾ S:n 16 p. maalisk. 17 §. — ⁶⁾ S:n 12 p. lokak. 16 §. — ⁷⁾ S:n 3 p. syysk. 16 §.

Lausunto kunnallisasetukseen tehtävien muutosten tarpeellisuudesta. Esiteltäessä läänin kuvernöörin vuoden 1878 vuosikertomusta senaatti oli päättänyt hankkia erinäisiltä viranomaisilta lausunnot siitä, oliko vuonna 1873 kaupunkien kunnallishallinnosta annettuun asetukseen syytä tehdä muutoksia ja mihin osiin. Sitten kun maistraatti sen jälkeen oheistaen lyhennysotteen kuvernöörin kertomuksesta oli pyytänyt kaupunginvaltuustolta lausuntoa tästä kysymyksestä, valtuusto lähetti¹⁾ asian valiokuntaan, johon valittiin²⁾ vtt Borgström ja Eneberg, ylitirehtööri S. V. Calamnius, lakitieteenkandidaatti K. Th. Wegelius ja oikeuspormestari J. F. Gadd.

Sen jälkeen antamassaan mietinnössä³⁾ valiokunta esitti laatimansa ehdotuksen asiasta annettavaksi lausunnoksi. Siinä kosketeltiin pääasiallisesti niitä kolmea tärkeintä muistutusta, jotka kuvernööri lausunnossaan oli kohdistanut uuteen kunnallisasetukseen ja jotka koskivat: 1) kaupungin hallinnon monimutkaista rakennetta ja kalleutta; 2) kaupungin virastoissa tapahtuvan asiain käsittelyn ja ratkaisemisen hitautta; sekä 3) kunnallisperustuksen perusteiden epämääräisyyttä ja osittaista kohtuuttomuutta. — Ensimmäisen muistutuskohdan suhteen huomautettiin ehdotuksessa m.m., että ainoastaan kaupunginvaltuusto ja rahatoimikamari olivat syntyneet kunnallisasetuksen nojalla, jota vastoin kaikki muut lautakunnat olivat olemassa jo vanhan järjestelmän vallitessa tai olivat perustetut kunnallisasetuksen aiheuttamista hallinnon muutoksista riippumatta. Kunnallisasetuksen syyksi ei myöskään voinut panna kaupungin tulojen supistumista ja sen menojen lisääntymistä. Tosiasia oli, että kaupungin muut tulot, varsinkin kiinteästä omaisuudesta saadut, viime aikoina olivat huomattavasti lisääntyneet, jota vastoin liikennemaksuista syntynyt säästö viime vuosina oli melkoisesti vähentynyt. Viimeksi mainittua seikkaa ei voinut pitää hallinnosta aiheutuneena, vaan se johtui pääasiallisesti liike-elämän suhdanteiden kiristymisestä, valtion avokätisesti avustaman Hangon vapaasataman kilpailusta sekä tullitoimistojen perustamisesta sisämaan kaupunkeihin Hämeenlinnaan ja Tampereelle. Menojen lisääntymisen taas olivat etusijassa aiheuttaneet suuret ja tärkeät yleiset työt, jotka uutta järjestelmää odotettaessa oli lykätty ja joita sitten oli ollut pakko suorittaa tavallista runsaammin, jotta kaupungin kehitys ei estyisi. Tähän tarkoitukseen ja osaksi vuoden 1875 menojen peittämiseksi, silloin kun ei voitu panna toimeen veroäyrien mukaista verotusta, oli myöskin käytetty aikaisempien vuosien säästöt ja osa lahjoitettujen rahastojen pääomista. Ainoat menot, jotka uusi kunnallisasetus suoranaisesti oli aiheuttanut, olivat valtuuston kanslian, rahatoimikamarin y.m. menot, jotka eivät nousseet 30,000 markkaan vuodelta. Sitä älykkäitten voimien lisäystä, jonka kaupungin hallinto tämän asetuksen kautta oli saanut palvelukseensa, ja sitä huomattavasti kasvanutta kunnan asiain harrastusta, joka oli ollut havaittavissa itsehallintoperiaatteen tultua voimaan, ei sen tähden voinut pitää liian kalliisti ostettuna. Asiain käsittelyn väitetyn hitauden suhteen huomautettiin, että kaupungin vanhimmat, jotka erinäisiä kysymyksiä käsiteltäessä oli kutsuttu maistraatin kokouksiin ja jotka pöytäkirjaa laadittaessa esittivät niissä kantansa, tosin joissakin tapauksissa olivat käsitelleet asiat nopeammin ja ylimalkaisemmin kuin uuden järjestelmän mukaan oli laita. Ajan säästö

¹⁾ Valt. pöytäk. 30 p. maalisk. 4 §. — ²⁾ S:n 20 p. huhtik. 20 §. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 8.

ei kuitenkaan ollut ainoa tässä huomioon otettava näkökohta. Juoksevain asian käsittely oli yleensä mahdollisimman nopea eikä vienyt enemmän aikaa kuin oli ehdottomasti tarpeellista. Kaikki tärkeämmät kysymykset sen sijaan oli perusteellisemmin tutkittu jossakin hallinnollisessa lautakunnassa tai varta vasten asetetuissa valiokunnissa, ja tämä menettely oli pikemminkin luettava uudelle järjestelmälle ansioksi kuin viaksi. Asiain käsittelyn kulun yksinkertaistaminen näytti kuitenkin sekä mahdolliselta että suotavalta, ja erityisesti voitaisiin maistraatin kokoonpanoa muuttamalla tässä suhteessa saada aikaan suurta parannusta ja kaupunginvaltuusto vapauttaa monien juoksevien asiain käsittelystä. Tämä päämäärä tuntui kuitenkin suurelta osalta olevan saavutettavissa kunnallisasetuksen puitteissakin, eikä lakia sen tähden olisi muutettava, ennenkuin oltiin täysin varmoja siitä, että vika oli sen määräyksissä eikä niiden soveltamisessa esiintyneessä tottumuksen ja kokemuksen puutteessa. — Kunnallisverotuksen suhteen myönnettiin — samalla kuin eräitä kuvernöörin huomautuksia aiheettomina ja liioiteltuina torjuttiin — että verotuksen perusteet olisi voitu tarkemmin määritellä asetuksessa sekä että verotusta vastaan joissakin tapauksissa oli esitetty oikeutettuja muistutuksia. Epäkohtana mainittiin, että taksoituslautakunnan 55 §:n mukaan päättyneen vuoden tulojen sijaan tuli arvioida kuluva vuoden tulot, jotka ainoastaan kiinteän palkan saajat voivat tarkalleen ilmoittaa ennen kuin seuraavana vuonna, t. s. taksoitus- ja tarkastuslautakuntain päätettyä työnsä. Sellainen muutos, että taksoitus toimitettaisiin päättyneen vuoden tulojen perusteella, oli tarpeen vaatima, se kun helpoittaisi taksoituslautakunnan tehtävän tunnollista suorittamista ja samalla tekisi liian paljon verotetuille mahdolliseksi viime vuoden tilinpäätöksen perusteella esittää päteviä syitä valituksensa tueksi. Toinen epäkohta oli, että verotus liian ankarasti kohdistui vähävaraisimpiin, jotka maksoivat veroa ainoastaan harvoista veroäyryistä. Näiden veronmaksajain veromäärää olisi lievennettävä. Tässä suhteessa ehdotettiin sellaista muutosta verotusta koskeviin määräyksiin, että sen, jolle oli pantu kolme veroäyriä tai vähemmän, tuli maksaa ensimmäisestä näistä ainoastaan yksi kolmannes ja toisesta kaksi kolmannesta veroäyryltä suoritettavasta määrästä. — Kun riittävää kokemusta ei ollut kunnallisasetuksen olennaisen muuttamisen tueksi ja muutos vain olisi omansa pidentämään sitä ylimenovaihetta, jossa kysymys paraikaa oli, ehdotettiin, että siihen tehtäisiin ainoastaan edellä mainitut kunnallistaksoitusta koskevat vähäisemmät muutokset.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ¹⁾ valiokunnan ehdotuksen edellä selostetut osat, jota vastoin erinäiset maistraattiin kohdistetut huomautukset poistettiin siitä.

Pormestarien, raatimiesten ja maistraatinsihteerin vaalitapa. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1878 lykännyt ²⁾ toistaiseksi vtn Lagerborgin valtuustolle tekemän esityksen ryhtymisestä toimenpiteisiin pormestarien ja raatimiesten vaalitavan muuttamiseksi. S.v. valtuusto antamassaan lausunnossa oli puoltanut ²⁾ maistraatin hallitukselle tekemää esitystä, että kunnallisvaaleissa noudatettu vaalitapa otettaisiin käytäntöön pormestarin-, raatimiehen- ja maistraatinsihteerinvirkoja täytettäessä. Sen jälkeen kun senaatti maistraatin esityksen johdosta oli selittänyt, että pormestarien ja raatimiesten vaalitavan muutos oli asia, joka molempien lakia säätevien

¹⁾ Valt. pöytäk. 8 p. kesäk. 9 §. — ²⁾ Ks. 1875—78 kert. s. 410.

valtojen tuli käsitellä, kaupunginvaltuusto vuonna 1880 päätti¹⁾ antaa poistaa vtn Lagerborgin vireille paneman asian valtuuston diaareista.

Kaupunginvaltuuston esitysten muoto. Maistraatti ilmoitti, että läänin kuvernööri esiin tulleesta syystä oli kehoittanut maistraattia huomauttamaan kaupunginvaltuustolle, että valtuuston, jolla ei ollut oikeutta kirjeenvaihtoon senaatin kanssa, tuli laatia Hänen Keisarilliselle Majesteetilleen osoitetut alamaiset anomuksensa, selityksensä ja lausuntonsa anomuksen eikä kirjeen muotoon, että valtuusto jättäessään anomuksia julkisille viranomaisille oli velvollinen käyttämään leimapaperia sekä että Hänen Keisarillisen Majesteettinsa tai kuvernöörin tutkittaviksi alistettuihin valtuuston päätöksiin tuli sisältyä, että alistamisesta oli tehty päätös ja että niihin oli oheistettava asiaa koskevat pöytäkirjat ja todistus siitä, milloin nämä oli tarkistettu ja julkisesti luettu. — Ilmoitus ei antanut²⁾ valtuustolle toimenpiteen aihetta.

Puheenjohtajan oikeus ryhtyä kiireisissä tapauksissa toimenpiteisiin kaupunginvaltuuston puolesta. Hänen Majesteettinsa Keisarin henkeä vastaan tehdyn murhayrityksen johdosta vt Estlander ehdotti, että valtuusto kerta kaikkiaan valtuuttaisi puheenjohtajansa neuvottelemaan valmisteluvaliokunnan kanssa ja sen päätöksen mukaisesti ryhtymään sellaisiin kunnan edustusta tarkoittaviin toimenpiteisiin, jotka eivät sietäneet niin pitkää viivytystä kuin valtuuston päätöksen syntyminen laillisia muotoja noudattaen olisi aiheuttanut; kuitenkin puheenjohtaja olisi velvollinen seuraavassa kokouksessa siitä ilmoittamaan. Valtuusto epäsi³⁾ tämän ehdotuksen.

Kaupunginvaltuuston kanslian henkilökunta. Valmisteluvaliokunnan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto päätti⁴⁾ palkata kansliaansa, niin kuin siihenkin asti, sihteerin ja notaarin, molemmat helmikuun 1 p:stä 1880 samaan päivään vuonna 1881 ja 2,800 markan vuosipalkoin. Samalla valtuusto otti notaariksi siihenastisen notaarin, filosofianmaisteri K. F. Heikelin. Sihteerin virka julistettiin siihenastisen sihteerin, lakitieteenkandidaatti K. Th. Wegeliuksen ilmoitettua haluavansa erota, haettavaksi ja siihen nimitettiin⁵⁾ sittemmin senaatinkanslisti H. Kr. Sohlberg.

Luettelo kuolleista henkilöistä, joilta jäi alaikäisiä ja turvattomia lapsia. Kaupungin ruotsalais-suomalaisen seurakunnan kirkkoherranvirasto lähetti valtuustolle luettelon vuoden 1879 jälkipuoliskolla kuolleista seurakuntaan kuuluneista henkilöistä, joiden jälkeensä jättämille lapsille oli määrättävä holhooja. Luettelo annettiin⁶⁾ holhouslautakunnalle.

Henkikirjoituksen toimittaminen. Kaupunginvaltuuston vuonna 1879 läänin kuvernöörille lähettämän esityksen⁷⁾ johdosta, joka koski erityisen henkikirjoittajan asettamista Helsingin kaupunkia varten, kuvernööri määräsi varalääninsihteerin C. F. Ekholmin vuodesta 1880 toistaiseksi toimittamaan henkikirjoituksen kaupungissa, mistä mainittuna vuonna lähetettiin⁸⁾ ilmoitus kaupunginvaltuustolle.

Huutokauppalaitoksen uudestijärjestäminen. Maistraatin alistettua vuonna 1876 kaupunginvaltuuston ratkaistavaksi, olisiko kaupungin huutokauppalaitos järjestettävä uudestaan m.m. siten, että siinä otettaisiin käytäntöön n.s. vasararaha, valtuusto s.v. oli anonut⁹⁾, että maistraatti laatisi

¹⁾ Valt. pöytäk. 27 p. tammik. 1 §. — ²⁾ S:n 23 p. marrask. 28 §. — ³⁾ S:n 24 p. helmik. 1 §. — ⁴⁾ S:n 13 p. tammik. 3 §. — ⁵⁾ S:n 27 p. tammik. 16 § ja 29 p. tammik. 2 §. — ⁶⁾ S:n 10 p. helmik. 4 §. — ⁷⁾ Ks. s. 62. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 10 p. helmik. 3 §. — ⁹⁾ Ks. 1875—78 kert. s. 184.

täydellisen ehdotuksen tarpeellisina pitämistään huutokauppalaitoksen uudistuksista. Valtuuston vuonna 1880 tiedusteltua ¹⁾ maistraatilta, miten asia sen jälkeen oli kehittynyt, maistraatti ilmoitti m.m., että kaupungin huutokauppalaitoksen olennaisin puute sen mielestä oli poistunut senaatin vuonna 1879 oikeutettua kauppayhdistyksen pörssihuutokaupoissa myymään arvopapereita ja tavaroita tukuttain y.m., missä yhteydessä oli vahvistettu ohjesääntö pörssihuutokaupoille Helsingissä ²⁾; sen tähden ei ollut ollut syytä ottaa harkittavaksi, missä suhteissa huutokauppalaitoksessa muuten olisi pantava toimeen uudistuksia, varsinkaan kun vielä ei ollut saatu kokemusta pörssihuutokauppojen mahdollisesta vaikutuksesta huutokauppakamarin oloihin. — Mietintö ei toistaiseksi aiheuttanut ³⁾ toimenpidettä valtuuston taholta.

Lausunto lyijyputkien käyttämisestä talojen sisäisiin vesijohtoihin. Erään kysymyksen yhteydessä, joka koski palkkion suorittamista vesianalyysistä ⁴⁾, v.t. vesijohtohallitus ilmoitti pysyneensä aikaisemmin tekemässään päätöksessä, että taloustarpeisiin aiottuja lyijyputkia ainoastaan poikkeustapauksissa ja äärimmäisessä hätätilassa sai käyttää kaupungin taloissa. Kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾ painattaa tämän ilmoituksen.

Varovaisuustoimenpiteitä kaasulaitoksessa. Siviilitoimituskunnalta saapuneen kirjelmän johdosta, joka koski senaatin kaupungin kaasulaitoksessa huomioon otettavaksi määräämiä varovaisuustoimenpiteitä, kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾ ilmoittaa, että valtuusto oli määrännyt kunnan ottamille ja palkkaamille virkamiehille, kaupungininsinööreille ja kaasuntarkastajalle, mainitussa kirjelmässä mainitut velvollisuudet, sekä että valtuustolla kaupungin edun kannalta ei ollut mitään muistuttamista muita varovaisuustoimenpiteitä vastaan, ellei niiden huomioon ottaminen aiheuttanut kaupungille kustannuksia.

Normaalikynttilän vahvistaminen kaasun valaistusvoiman mittaamista varten. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1876 anonut ⁷⁾, että maistraatti antaisi kaasuntarkastajalle, johtaja A. F. Soldanille, tehtäväksi muiden asiantuntijain avustamana, joita maistraatti valitsisi kaasuntarkastajan tarpeelliseksi katsoman määrän ja Kaasuvalaistusosakeyhtiö, jos se sitä halusi, yhtä monta, laatia ehdotuksen yhdistyksen kanssa tehtäväksi sopimukseksi uudenlaatuisten normaalikynttilän vahvistamisesta käytettäväksi kaasun valaisuvoiman mittaamiseen. Tämän johdosta oli johtaja Soldanin ja mainitun yhtiön isännöitsijän, insinööri E. L. Bergrothin kesken maistraatissa sovittu siitä, että kaupunki ja yhtiö kumpainenkin valitsisivat kaksi asiantuntijaa, jotka sitten valitsisivat viidennen. Tämän komissionin jäseniksi oli sen jälkeen kaupungin puolesta valittu dosentti, sittemmin professori K. S. Lemström ja ratatirehtööri E. E. Wasastjerna sekä yhtiön puolesta professori J. J. Chydenius ja insinööri E. E. Qvist, jotka olivat viidenneksi jäseneksi valinneet valtioneuvos A. Mobergin. Professori Chydeniuksen sijaan oli komissionin jäseneksi sittemmin tullut ylim. professori A. F. Sundell. Komissioni oli tehtävänsä suorittettuaan päättänyt luovuttaa kaikki sille kertyneet asiakirjat johtaja Soldanille, jonka niiden ja oman kokemuksensa nojalla tuli laatia ja antaa maistraatille kaupungin ja yhtiön välisen sopimuksen ehdotus. Saattaessaan (vuonna 1880) tämän

¹⁾ Valt. pöytäk. 27 p. tammik. 1 §. — ²⁾ Ks. 1875—78 kert. s. 417. — ³⁾ Valt. pöytäk. 30 p. maalisk. 7 §. — ⁴⁾ Ks. s. 123. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 28 p. toukok. 5 §. — ⁶⁾ S:n 14 p. syysk. 7 §. — ⁷⁾ Ks. 1875—78 kert. s. 180.

valtuuston tietoon maistraatti samalla ilmoitti ¹⁾ puolestaan toimittaneensa komissionin kirjelmän johtaja Soldanille. — Ilmoitus ei antanut valtuustolle toimenpiteen aihetta.

Lausunto pakollisesta valaistuksen järjestämisestä työväenasuntotaloihin. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1879 lähettänyt ²⁾ valiokuntaan läänin kuvernöörin yhteisen maistraatin kokouksessa tekemän ehdotuksen, joka tarkoitti pakollisen valaistuksen järjestämistä työväenasuntotaloihin koskevan lisäyksen aikaansaamista voimassa olevaan poliisijärjestykseen. Valiokunnan ehdotuksesta valtuusto vuonna 1880 päätti ³⁾ kuvernöörille annettavassa lausunnossa puoltaa sellaisen lisäyksen tekemistä mainittuun poliisijärjestykseen, että poliisikamarilla olisi oikeus velvoittaa niiden talojen ja rakennusryhmien omistajat, joissa asui tai tilapäisesti majaili paljon väkeä ja jotka uudistuneiden, poliisivallan puuttumista asiaan vaatineiden epäjärjestyksen johdosta olivat joutuneet huonoon huutoon, 10—50 markan sakon uhalla pitämään sisään-, porras- y.m. käytävät tai muut useille asuinhuoneistoille yhteiset eteishuoneet kamarin kussakin erikoistapauksessa määräämällä tavalla tyydyttävästi valaistuina.

Lausunto räjäytysharjoituksista kaupungin vesialueilla. Läänin kuvernöörin pyydettyä kaupunginvaltuuston lausuntoa Itämeren harjoituslaidan päällikön anomuksesta, että laivasto saisi luvan panna toimeen käytännöllisiä harjoituksia torpedolla räjäyttämässä kaupungin vesialueella Katajanokan kaakkoispuolella, valtuusto ensin antoi ⁴⁾ sihteerilleen tehtäväksi hankkia tietoja siitä, olivatko ja millaisin ehdoin kaupungin kalavedet vuokralle annetut tai niiden käyttö muuten määrätty. Sen jälkeen antamassaan lausunnossa valtuusto m.m. huomautti ⁵⁾, että puheena olevat harjoitukset epäilemättä täydellisesti turmelisivat kalastuksen sekä läheisissä kalaveden osissa, joita suuri osa kaupungin vähävaraisesta väestöstä käytti hyväkseen, että myöskin Vanhankaupunginlahdessa, jossa harjoitettiin jotenkin kannattavaa kalastusammattia. Kun voimassa oleva kalastussääntö nimenomaan kielsi kaikki kalakannalle turmiolliset kalastustavat ja mainitut räjäytysharjoitukset eittämättä olivat melkoista tuhoisimmat kuin mitkään mainitussa säännössä mainitut menettelytavat, ja ottaen huomioon, että kyseiset harjoitukset lisäksi voisivat häiritä vilkasta saaristoalusten ja pienten höyrylaivain liikennettä, valtuusto katsoi välttämättömäksi puolestaan ehdottaa anomuksen evättäväksi, varsinkin kun Viaporin linnoitusalueeseen kuuluvat vedet tuntuivat tarjoavan riittävän tilan harjoituksille.

Uusi palojärjestys. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1878 antanut palotoimikunnalle tehtäväksi ⁶⁾ laatia ja antaa valtuustolle ehdotuksen kaupungin uudeksi palojärjestykseksi. Vuonna 1880 valtuusto pyysi ⁷⁾ toimikunnalta selitystä mainitun ehdotuksen laatimisen viivästymiseen. Annettuaan tämän selityksen ⁸⁾ toimikunta jätti valtuustolle laatimansa ehdotuksen kaupungin uudeksi palojärjestykseksi. Valtuusto lähetti ⁹⁾ sen tarkastettavaksi valiokuntaan, johon kuuluivat ¹⁰⁾ vtt Bergroth ja Borgström, oikeusraatimies E. Öhman, Suomen pankin johtokunnan esimies, vapaaherra A. G. S. von Troil ja arkkitehti C. Th. Höijer, mutta valiokunnan mietintö ei saapunut kertomusvuoden kuluessa.

¹⁾ Valt. pöytäk. 4 p. toukok. 6 §. — ²⁾ Ks. s. 67. — ³⁾ Valt. pöytäk. 27 p. tammik. 12 §. — ⁴⁾ S:n 16 p. maalisk. 15 §. — ⁵⁾ S:n 30 p. maalisk. 14 §. — ⁶⁾ Ks. 1875—78 kert. s. 404. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 27 p. tammik. 1 §. — ⁸⁾ S:n 20 p. huhtik. 9 §. — ⁹⁾ S:n 3 p. syysk. 24 §. — ¹⁰⁾ S:n 14 p. syysk. 8 §.

Senaatin höyryruiskun hoito. Vapaaehtoisen palokunnan toimikunta oli palotoimikunnalta anonut, että palokunta vapautettaisiin sen höyryruiskun valvonnasta ja hoidosta, joka oli ostettu senaatintalon suojelemiseksi palonvaaralta ja luovutettu ¹⁾ kaupungin palolaitokselle mainitun palokunnan käytettäväksi tarpeen vaatiessa. Palotoimikunnan ehdotuksesta valtuusto vapautti ²⁾ vapaaehtoisen palokunnan kyseisestä velvollisuudesta ja päätti palauttaa ruiskun senaatin huostaan.

Lausunto syysmarkkinain ajan lykkäämisestä. Satamakapteeni A. Leander oli läänin kuvernöörille esittänyt, että kaupungin syysmarkkinat siirrettäisiin lokakuun 7 ja 12 päivän väliseen aikaan. Kuvernöörin pyydettyä kaupunginvaltuuston lausuntoa asiasta valtuusto päätti ³⁾ puolestaan puoltaa esitystä.

Katujen puhtaanapidon ottaminen kaupungin tehtäväksi. Rahatoimikamarin vuonna 1878 jätettyä kaupunginvaltuuston harkittavaksi, olisiko kaupungin luovuttava urakkajärjestelmästä ja otettava itse huolehtiakseen kaupungin torien, avoimien paikkain ja katuosuuksien puhtaanapidosta, valtuusto oli s.v. asettanut ⁴⁾ valiokunnan tätä kysymystä tarkemmin valmistelemaan. Vuonna 1880 valtuusto päätti ⁵⁾ kehoittaa valiokuntaa mikäli mahdollista jouduttamaan töitään. — Valiokunta ei kuitenkaan antanut mietintöään kertomusvuoden kuluessa.

Terveydenhoitolautakunnan johtosääntö. Terveyslautakunnan jätettyä kaupunginvaltuuston tutkittavaksi uudelle terveydenhoitolautakunnalle laatimansa johtosäännön ehdotuksen ⁶⁾ ja tämän ilmestyttyä ⁷⁾ painosta valtuusto lähetti ⁸⁾ sen valiokuntaan, johon kuuluivat vtt Eneberg, Runeberg ja Grönqvist. Mietinnössään ⁹⁾ tämä valiokunta ehdotti tehtäväksi erinäisiä pieniä muutoksia ja poistoja terveyslautakunnan laatimaan johtosääntöehdotukseen, minkä jälkeen valtuusto tehtyään ehdotukseen vieläkin eräitä vähäisiä muutoksia hyväksyi ¹⁰⁾ valiokunnan johtosääntöehdotuksen ja päätti lähettää sen läänin kuvernöörin vahvistettavaksi. Valiokunnan ehdotuksesta valtuusto samalla päätti mainitun johtosäännön tultua vahvistetuksi julkaista painosta voimassa olevien Helsingin kaupungin terveyden- ja sairaanhoitoa koskevien sääntöjen kokoelman.

Puheena olevan johtosäännön vahvistamisesta ei kaupunginvaltuustolle kertomusvuoden kuluessa saapunut ilmoitusta.

Aluelääkärien johtosääntö ja työnjako. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1879 anonut ¹¹⁾ läänin kuvernööriltä vahvistusta hyväksymälleen kaupungin aluelääkärien johtosääntö- ja työjärjestysehdotukselle. Vuonna 1880 ilmoitettiin kuvernöörin tammikuun 10 p:nä vahvistaneen ehdotuksen, ja valtuusto päätti ¹²⁾ julkaista painosta siten hyväksytyn johtosäännön, joka oli sisällykseltään seuraava:

Helsingin aluelääkärien johtosääntö ja työnjako.

1 §. Aluelääkärit noudattakoot, mitä joulukuun 4 p:nä 1877 vahvistetuissa heitä koskevissa määräyksissä ja Helsingin kunnallisen sairaanhoidon ohjesäännössä on säädetty, ja suorittakoot myös ne tehtävät, jotka terveyslautakunta tai sen puheenjohtaja erityisissä tapauksissa niiden mukaisesti ehkä heille määräävät.

¹⁾ Ks. 1875—78 kert. s. 168. — ²⁾ Valt. pöytäk. 30 p. maalisk. 3 §. — ³⁾ S:n 4 p. toukok. 10 §. — ⁴⁾ Ks. 1875—78 kert. s. 410. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 27 p. tammik. 1 §. — ⁶⁾ Painettu ilman numeroa. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 8 p. kesäk. 8 §. — ⁸⁾ S:n 21 p. kesäk. 8 §. — ⁹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 11. — ¹⁰⁾ Valt. pöytäk. 7 p. jouluk. 13 §. — ¹¹⁾ Ks. s. 73. — ¹²⁾ Valt. pöytäk. 10 p. helmik. 11 §.

2 §. Aluelääkärien velvollisuutena olevaa virantoimitusta varten on kaupungin alue toistaiseksi jaettu siten, että rajana on rautatielinja, Rautatientori, Mikaelinkatu, Erottaja, Kolmikulmainen tori, Ratakatu ja Punavuorenkatu sekä tämän merenrantaan vedetty jatke; kaikki tämän viivan itä- ja eteläpuolella sijaitsevat talot, huvilat ja työväenasunnnot kuuluvat itäiseen, sen länsi- ja pohjoispuolella sijaitsevat läntiseen alueeseen. Tähän jakoon saakoon terveyslautakunta varsinkin määrättyksi lyhyehköksi ajaksi tehdä vähäisiä muutoksia.

3 §. Sairaanhoidoa työ- ja vaivaistalossa sekä siihen kuuluvassa sairaalassa toimittaa läntisen alueen lääkäri, kun taas kaupunginvankilassa sekä kaupungin vakinaisen palokunnan alipäällystölle ja miehistölle sekä heidän perheilleen annettava samanlaisesta hoidosta huolehtii itäisen alueen lääkäri.

4 §. Aluelääkärien tulee terveyslautakunnan määräysten mukaisesti antaa kaupungin vaivahoidolle tarpeellisia tietoja ja todistuksia niiden henkilöiden terveydentilasta ja työkyvystä, jotka vaivahoidolta hakevat tahi jo saavat avustusta, kutsuttuina olla saapuvilla vaivahoitohallituksen kokouksissa sekä muuten noudattaa, mitä voimassa oleva vaivahoito-ohjesääntö kenties heihin nähden määrää.

5 §. Aluelääkärin tulee terveyslautakunnalle ilmoittaa havaitsemansa terveydelliset epäkohdat; niinkään hänen tulee viipymättä ilmoittaa kaupunginlääkärille huomattavat taudintapaukset, erittäinkin semmoiset, jotka kenties ovat kulkutaudin tapaisia taikka johtuvat vahingollisten aineitten vaikutuksesta tai muista epätavallisista syistä. Tiedokseen tulleesta ilmeisestä lasten ja muiden avuttomien henkilöiden huonosta hoidosta, suuremmista tapaturmista ja huomiota herättävistä kuolemantapauksista, kun kuolema on tai sen epäillään olevan toisen henkilön taikka myös henkilön itsensä tahallisesti tuottama, sekä jokaisesta muusta tapauksesta, joka voi antaa aihetta johonkin asianomaisen viranomaisen asiana olevaan toimenpiteeseen, hänen on tehtävä samanlainen ilmoitus.

6 §. Aluelääkärin tulee asua alueellaan ja asunnon, mikäli mahdollista, niin sijaita, että useimmilla avuntarvitsijoilla on sinne helppo pääsy. Hänen tulee olla asunnossaan tavattavana määrättyinä vastaanottoaikoina, vähintään tunti sekä aamu- että iltapäivin kunakin arkipäivänä, mutta muinakin aikoina pakottavan taudintapauksen sattuessa. Vastaanottotunneistaan ilmoittakoon aluelääkäri terveyslautakunnalle, jonka tulee niiden soveliaisuutta tutkittuaan niistä samoin kuin hänen asunnostaankin puolivuositain ja useamminkin, jos muutoksia tapahtuu, tarkoituksenmukaisella tavalla julkisesti ilmoittaa.

7 §. Aluelääkäri alkoon poistuko kaupungista saamatta siihen lupaa terveyslautakunnalta ja panematta puolestaan hyväksyttyä sijaista. Lyhyehkön virkaloman enintään kahdeksi viikoksi myöntää harkintansa mukaan terveyslautakunta, mutta pitempää virkalomaa koskeva anomus alistetaan kaupunginvaltuuston ratkaistavaksi. Milloin sellaisissa tapauksissa vastaanottojen paikka tahi aika muuttuu, on siitä ilmoitettava niinkuin edellisessä §:ssä on sanottu; kuitenkin on sellaista muuttamista lyhyenlaisen virkaloman ajaksi vältettävä.

Teurastamon järjestyssääntö. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1879 antanut rahatoimikamarille tehtäväksi ¹⁾ laatia uuden ehdotuksen teurastamon järjestyssäännöksi ottaen huomioon läänin kuvernöörin hänen vahvistettavakseen aikaisemmin alistettua tällaisen säännön ehdotusta vastaan esittämät muistutukset. Tämän johdosta kamari vuonna 1880 antoi valtuustolle uuden ehdotuksen mainitun laitoksen järjestyssäännöksi. Tämän ehdotuksen valtuusto julkaistuaan ²⁾ sen painosta hyväksyi ³⁾ erinäisin vähäisin muutoksin ja päätti samalla lähettää sen kuvernöörin vahvistettavaksi. Huhtikuun 30 p:nä kuvernööri vahvisti johtosääntöehdotuksen tehtyään siihen pienen muutoksen; kuitenkin oli, koska heinäkuun 1 p:nä 1880 voimaan tulevan vuoden 1879 terveydenhoitoasetuksen 23 §:ssä oli säädetty, että kaupungissa, jossa oli yleinen teurastamo, ei saanut teurastaa hevosia, sarvikarjaa eikä sikoja muualla kuin sellaisessa teurastamossa, mainitusta päivästä lähtien noudatettava tätä määräystä sen sijaan, mitä siitä järjestyssäännön 1 ja 2 §:ssä säädettiin.

¹⁾ Ks. s. 80. — ²⁾ Valt. pöytäk. 27 p. tammik. 6 §. — ³⁾ S:n 17 p. helmik. 7 §.

Vahvistettu järjestyssääntö, jonka kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ julkaista painosta, oli sanamuodoltaan seuraava:

Helsingin teurastamon järjestyssääntö.

1 §. Kaupungin rajain sisällä alkoon sonneja, härkiä, lehmiä, mulleja, vasi-koita, lampaita, vuohia ja sikoja myytäväksi teurastettako, nyljettäkö eikä avat-tako, vaan on se tehtävä julkisessa teurastamossa, missä myös teurastuotteiden puh-distus on toimitettava.

2 §. Teurastamoa saa käyttää jokainen, joka suorittaa siitä määrätty maksut.

3 §. Teurastamo on avoinna joka päivä, paitsi sunnuntaisin ja pyhäpäivin, maaliskuun 1 päivästä lokakuun 1 päivään kello 4 a.p. ja 10 i.p. välillä sekä lokakuun 1 päivästä maaliskuun 1 päivään kello 5 a.p. ja 8 i.p. välillä ynnä huhti—lokakuulla sitä paitsi sunnuntaisin ja pyhäpäivin kello 6:sta 10:een i.p. — Muina aikoina saa teurastusta toimittaa ainoastaan pakottavissa tapauksissa ja poliisiviranomaisen antaman lupakirjan nojalla.

4 §. Teuraseläimet, jotka on viety teurastamoon, mutta joita ei paikalla teu-rasteta, on säilytettävä kytkettyinä teurastallissa.

5 §. Teurastus toimitetaan siinä järjestyksessä kuin elukat on päällysmiehelle ilmoitettu; elukoita ei saa ajaa teurastushuoneeseen, ennenkuin kaikki valmistukset teurastusta varten on tehty.

6 §. Teurastuksen saavat toimittaa ainoastaan eläimenomistajain tahi laitoksen taitavat apulaiset taikka muut taitavat henkilöt.

7 §. Teurastus on toimitettava nopeasti ja mahdollisimman vähän rääkkää-mällä eläintä, eikä eläintä saa ennen teurastamista panna riippumaan. Veren juostua kuiviin on eläin viipymättä nyljettävä ja avattava. Vuota, tali ja talteen otettu veri on heti vietävä määrättyihin säilytyspaikkoihinsa. Sisälmyksiä ei saa avata teurastamossa, vaan on ne vietävä sitä varten oleviin erityisiin huoneisiin. Talteen otettu veri on touko—syyskuun aikana neljänkolmatta tunnin kuluessa noudettava, sen uhalla että se muutoin viskataan teurasjätteiden joukkoon. Syntymättömistä sikiöistä saa ottaa ainoastaan vuodan, jota vastoin muut osat heitetään jätteiden jouk-koon.

8 §. Teurastuksessa on noudatettava suurinta puhtautta, ja on erittäinkin lattia, pöydät ja seinät joka teurastuksen jäleltä puhdistettava verestä, karvoista, ulostuksista ja muista jätteistä. Tarpeeton epäsiisteys, samoin kuin tupakoiminenkin teurastushuoneessa on kielletty.

9 §. Teurastamosta pois vietävä liha pitää kuljettaessa olla käärittynä puh-taaseen kankaaseen, ja jätteet on kuljetettava umpinaisissa ajoneuvoissa.

10 §. Teurastamossa palvelevain teurastajain sekä jokaisen teurastamon käyt-täjän pitää noudattaa päällysmiehen antamia ohjeita; päällysmiehen tulee myös vastaanottaa mainittuja henkilöjä vastaan tehdyt muistutukset.

11 §. Pääsy teurastamoon on sallittu laitoksessa palveleville henkilöille, eläi-menomistajalle tai hänen asiamiehelleen ja apulaisilleen, maistraatin, rahatoimi-kamarin ja terveydenhoitolautakunnan jäsenille, kaupungin poliisille ja viskaaleille sekä kaikille virka- ja palvelusmiehille, joiden on jossakin kohden valvottava voimassa olevain rakennus-, poliisi- ja palojärjestyksen noudattamista; muiden henkilöjen on hankittava erityinen pääsylupa päällysmieheltä. Koiria ei saa teurastamoon tuoda.

12 §. Teurastuksessa suoritetaan maksut itse laitoksen käyttämisestä ja punni-tuksesta sekä korvaus laitoksen teurastajille, jos näitä käytetään, kaikki taksain mukaan, jotka maistraatti hyväksyy ja jotka ainakin joka kolmas vuosi, mutta useam-minkin, jos tarpeelliseksi katsotaan, tarkastetaan. Erityiseen kirjaan on päällysmiehen lyhyesti kirjoitettava kukin teurastus ynnä siitä suoritettu maksu.

13 §. Jos jollakin on laitosta vastaan muistuttamista, tehtäköön muistutus päällysmiehelle tahi laitoksen johtokunnalle, jota vastoin, jos päällysmies saattaa itsensä johonkin vikapääksi, siitä ilmoitetaan mainitulle johtokunnalle, ollen kuitenkin asianomaisilla virkamiehillä ja viranomaisilla, joille se lain mukaan kuuluu, valta välittömästi panna tahi panettua syytteeseen epäjärjestyksellä ja rikkomukset, ja jos järjestyksen tahi terveydenhoidon kannalta lisämääräyksiä havaitaan tarpeellisiksi, voivat asianomaiset viranomaiset, joille sitä tarkoittavia esityksiä käy tekeminen, kukin toimivaltansa rajoissa antaa määräyksiä ja ryhtyä tarpeellisiin toimenpitei-siin.

¹⁾ Valt. pöytäk. 28 p. toukok. 1 §.

14 §. Se, joka tavalla tahi toisella tuottaa vahinkoa laitokselle tai siellä olevalle kalustolle, olkoon vikapää tämän järjestyssäännön 15 §:ssä säädettyyn uhkasakkoon sekä sitä paitsi velvollinen korvaamaan kaiken aikaansaamansa vahingon.

15 §. Tämän säännön rikkominen on kaikissa niissä tapauksissa, jolloin rangaistukseen ei käy lain mukaan tuomitseminen ja kun muuta ei ole säädetty, pantava syytteeseen kaupungin maistraatissa ja rangaistava viiden jopa viidenkymmenen markan sakolla, joka maksuvarain puutteessa muunnetaan vastaavaksi vankeusrangaistukseksi. Tätä sääntöä pitää kappale maamme molemmilla kielillä laadittuna olla julkipantuna näkyvälle paikalle teurastamossa.

Uusi vaivashoito-ohjesääntö. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1879 antanut valiokunnalle tehtäväksi ¹⁾ laatia ehdotuksen uudeksi vaivashoito-ohjesäännöksi. Valiokunnan mietintö ²⁾ ohjesääntöehdotuksineen annettiin s. v., mutta esiteltiin valtuustolle vasta vuonna 1880. Valtuuston käsiteltyä ³⁾ ehdotusta useissa kokouksissa ja palautettua erinäisiä sen pykälää valiokuntaan osittain asiallisten, osittain muodollisten muutosten tekemiseksi valiokunta antoi valtuustolle uuden mietinnön ⁴⁾ ynnä uudestilaaditun ehdotuksen vaivashoito-ohjesäännöksi. Tähän tehdyistä asiallisista muutoksista mainittakoon, että vaivashoitohallituksen puheenjohtaja oli valittava yhdeksi eikä kolmeksi vuodeksi kerrallaan ja myöskin kaksi hallituksen varajäsentä valittava vuosittain, että puheenjohtajan useammin kuin aikaisemmin tuli pitää vastaanottoja avunanojille sekä että kassanhoitajan toimi lakkautettaisiin ja kassanhoitajan tehtävistä siirrettäisiin osa työ- ja vaivaistalon päällysmiehelle, osa hallituksen sihteerille. Sen jälkeen kun valiokunnan mietintö oli julkaistu ⁵⁾ painosta, kaupunginvaltuusto muutamien vähäisin muutoksin hyväksyi ⁶⁾ uuden ohjesäännön ehdotuksen. Päättäessään jättää ohjesäännön läänin kuvernöörin tutkittavaksi ja vahvistettavaksi valtuusto samalla päätti anoa, että kuvernööri siinä päätöksessä, jolla ohjesääntö vahvistettiin, samalla määräisi, että edelleenkin oli kannettava ne vaivashoidon hyväksi tarkoitettut maksut, jotka vuonna 1863 annetun kaupungin vaivashoito-ohjesäännön 99 §:n 14 ja 15 kohdan mukaan oli kannettu julkisista huvituksista sekä matkustelevilta silmänpääntäjiltä, kauppa-asiamiehiltä y. m. Valtuuston samanaikaisesti käsittelemä, kuvernöörin lähettämä kiertokirje, joka koski Uudenmaan läänin kuntain voimassa olevain vaivashoito-ohjesääntöjen tarkistusta, ei niin ollen antanut ⁷⁾ valtuustolle toimenpiteen aihetta.

Myöhemmin maistraatti ilmoitti ⁸⁾, että kuvernööri lokakuun 12 p:nä oli vahvistanut uuden vaivashoito-ohjesäännön, mutta ei ollut ottanut tutkittavakseen edellä mainittuja maksuja koskevaa kaupunginvaltuuston anomusta. Koska ohjesääntö ei saanut lain voimaa, ennenkuin kuvernöörin määräämä valitusaika oli päättynyt, valtuusto lykkäsi ⁹⁾ ohjesäännössä määrätyn vaivashoitohallituksen valitsemisen toistaiseksi ja päätti ainoastaan anoa maistraatilta, että kuvernöörin päätös saatettaisiin kunnan jäsenten tietoon. Sen ohessa valtuusto päätti lähettää kuvernöörille uuden anomuksen kyseisten maksujen säilyttämisestä.

Vahvistettu ohjesääntö oli sanamuodoltaan seuraava:

¹⁾ Ks. s. 72. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 22 v:ltä 1879. — ³⁾ Valt. pöytäk. 27 p. tammik. 15 §, 17 p. helmik. 8 § ja 16 p. maalisk. 25 §. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 6. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 20 p. huhtik. 18 §. — ⁶⁾ S:n 4 p. toukok. 12 §. — ⁷⁾ S:n s:n 14 §. — ⁸⁾ S:n 7 p. jouluk. 10 §.

Ohjesääntö Helsingin kaupungin vaivashoidolle.

1 §. Helsingin kaupungin vaivashoidon tarkoituksena on hankkia tarpeenmukaista elatusta tahi apua semmoisille henkilöille, jotka armollisen asetuksen nojassa 17 p:ltä maaliskuuta v. 1879 yleisestä vaivashoidosta Suomen suuriruhtinassa ja tämän ohjesäännön mukaan voivat päästä sitä nauttimaan.

2 §. Vaivashoitoa annetaan:

- a) ottamalla hoidettavaksi kaupungin työ- ja vaivaiskartanossa,
- b) ruokolle antamisella,
- c) avun-annilla, alituisesti tahi satunnaisesti.

3 §. Raajarikkoja, pitkällisempää tautia sairastavia, vanhuuttansa heikkoja, mielipuolia, jotka eivät voi päästä hourinhoitolaitokseen, ja alaikäisiä hoitaa kunta parhaastansa kaupungin työ- ja vaivaiskartanossa, jossa heitä pidetään ikänsä ja voimainsa mukaan sovitetussa työssä.

Pitkällisempää tahi paranemattonta tautia sairastavat otetaan tätä varten työ- ja vaivaiskartanon viereen rakennettuun sairaskotoon, jossa myös tarpeen mukaan vaalitaan satunnaisesti sairaita laitoksen asujamista. Huonetilan myöntäessä otettakoon sairaskotoon muitakin köyhiä sairaita, joilla ei kodissansa hoitoa ole eikä myös tilaa kaupungin kuumelasaretissa tahi yleisessä sairashuoneessa.

Alaikäiset taas otetaan työ- ja vaivaiskartanon oheen laitettuun lastenkotoon ja pitää heidän kouluikänsä tultuansa saada opetusta kaupungin kansakouluissa.

4 §. Kun ei työ- ja vaivaiskartanossa tilaa ole tahi kun vaivashoitohallitus muuten näkee syytä olevan, niin kaikkiin tämän edellisessä pykälässä mainittuihin lajeihin kuuluvia köyhiä eli vaivaisia pannaan ruokolle hyväksi tunnettujen henkilöiden luokse kaupunkiin taikka semmoisten henkilöiden luo maalle, jotka kunnallislautakunta tahi sen esimies taikka seurakunnan pappi on kunnollisiksi todistanut.

Tällä tavoin ruokolle annetuille lapsille pitää, missä niin laatuun käy, kansakouluopetusta hankittaman.

5 §. Pahanelkisille lapsille, jotka joutuvat vaivashoittoon, pitää vaivashoitohallituksen mahdollisuutta myöten toimittaa hoitoa jossakin tätä tarkoitusta varten toimeen pannussa kasvatuslaitoksessa, ja sitoutukoon vaivashoito kustannuksiin niiden elatuksesta siellä.

6 §. Kun kaikki sijat työ- ja vaivaiskartanossa ovat täynnä eikä tilaisuutta ruokolle antamiseenkaan ole tahi milloin vaivashoitohallitus muutoin sen soveliaaksi katsoo, voipi hallitus myöntää n. s. alituisia raha-apuja, jotka kuukausittain ulosmaksetaan ja joiden saantiin apukirjat annetaan.

Samanlaisia apuja lyhyemmäksi rajoitetuksi ajaksi voidaan samalla tavalla antaa erittäinkin iäkkäille köyhille semmoisiksi ajoiksi, esim. talvella, joina heidän työansionsa on niukka.

Satunnaisia vähempiä raha-apuja myöntäköön hallitus tahi sen esimies, kuitenkin vaan semmoissa tapauksissa kun varaton henkilö sairaudesta tulee kykenemättömäksi tarpeellisen elatuksen hankkimiseen, ja älkööt sellaiset avut kestäkö kauvemmin älköönkään niitä jaeltako suuremmin määrin, kuin tarve välttämättömästi vaatii. Kuolleet vaivaiset haudataan vaivashoidon toimesta ja on määräys siitä esimiehen annettava.

7 §. Joka vuosi kesäkuun alussa pitää vaivashoitohallitus semmoisien köyhän vuosikatselmusta, jotka ovat kaupungissa ruokolla tahi nauttivat n. s. alituisia apuja, ja pitää heidän kaikkein tällöin saapuvilla tulla. Jos avunnauttija laillisista estettä ilmoittamatta jää pois, lakkautetaan avunanto, ja voipi hän sen jälleen saada vasta sitten kuin on hallitukselle näyttänyt otollisen syyn poissaoloonsa. Samanlaisella uhalla pitää niiden kaupungissa asuvien henkilöiden, jotka ovat lapsia hoitoonsa ottaneet, saapuman niiden kanssa katselmukseen ja esiin tuoman todistus siitä, että lapset ovat säännöllisesti käyneet jossakin kaupungin julkisista kouluista.

Maalla ruokolla olevain tarkastamista varten tulee vaivashoitohallituksen sinne lähettää joko joku jäsenistänsä taikka eri peräänkatsoja tahi muu asiamies, tarkasti tutkimaan, saavatko ruokolla olijat tarpeellista hoitoa ja ylöspitoa. Jos on syytä muistutukseen, niin asiamies, milloin tarpeelliseksi katsoo, huolimattoman hoitajan tyköä heti pois ottakoon ja toisen sopivan henkilön luokse muuttakoon ruokkolaisen. Siitä päivästä alkaen, jona näin tapahtuu, ei entinen hoitaja sen enempää saa mitään ylöspitoapua vaivashoidolta kantaa. Ulos lähetetty asiamies nauttii matkakustannusten korvausta vaivashoitovaroista ja hänen tulee vaivashoitohallituksen ensimmäisessä sen jälkeen tapahtuvassa kokouksessa tehdä selvä vaariinottamistansa ja niistä toimista, mihin on ryhtynyt.

8 §. Vaivashoitohallitukseen kuuluu seitsemän jäsentä ja kaksi varajäsentä, jotka kaupunginvaltuusmiehet valitsevat, jäsenet kolmeksi ja varajäsenet yhdeksi vuodeksi erältään. Jäsenten vaalin tapahduttua määräävät kaupunginvaltuusmiehet yhden niistä esimieheksi tulevan vuoden ajaksi. Jäsenistä erkane kahtena ensi vuonna arvan mukaan kaksi ja sen perästä vuosittain ne, jotka enimmän aikaa ovat toimeensa olleet.

Helsingin ruotsalais-suomalaisen seurakunnan kirkkoherra tahi hänen sijassansa olija on myös 11 §:n 3 kohdan mukaan yllämainitussa armollisessa asetuksessa yleisestä vaivashoidosta maassa oikeutettu osaa ottamaan vaivashoitohallituksen keskusteluihin ja päätöksiin.

Jos jäsen eroaa hänelle määrätyn virantoimitusajan kuluessa, valitaan viipymättä toinen siksi ajaksi, joka eronneella olisi jäljellä ollut.

Vaivashoitohallituksen jäsenten ja varajäsenten valinta tämän ohjesäännön mukaisesti tapahtuu ensi kerran kuukauden kuluessa siitä kuin kaupunginvaltuusmiehet ovat tiedon saaneet ohjesäännön vahvistuksesta, ja noudatettakoon vaalin kelpaavaisuuden suhteen, mitä 27:ssä ja 28:ssä §:ssä 8 p:nä joulukuuta v. 1873 annetussa asetuksessa kunnallishallituksesta kaupungissa on kaupunginvaltuusmiesten suhteen määrätty.

Valitulla on oikeus kieltäytyä toimitukseen rupeamasta, jos hän on jäsenenä rahatoimikamarissa, jos ei ole asuntoa kaupungissa tahi sille kuuluvassa alueessa, jos hänellä palveltuansa jäsenenä vaivashoitohallituksessa tahi rahatoimikamarissa kolmena viimeisenä vuotena on vuoro semmoisesta toimesta erota, taikka jos hän on tullut kuudenkymmenen vuoden ikäiseksi tahi ilmoittaa muun syyn, jonka kaupunginvaltuusmiehet hyväksyvät.

Vara-esimiehen, samoin kuin tarpeen ollessa satunnaisenkin esimiehen valitsee vaivashoitohallitus keskuudestansa.

9 §. Vaivashoitohallitus kokoontuu esimiehen kutsumuksesta varsinaiseen kokoukseen kunkin kuukauden ensimmäisenä arkipärintä. Tarpeen sattuessa saa esimies välilläkin kutsua hallituksen ylimääräiseen kokoukseen.

Hallitus on päätöksenvoipa, kun paitsi esimiestä neljä jäsentä on kokouksessa läsnä ja päätöksiin osaa ottaa.

Kaikki asiat ratkaistaan yksinkertaisella äänenenmistöllä ja avoimella äännöstyksellä, jossa, jos ääniä on yhtä monta kummallakin puolella, esimiehen ääni käy ratkaisevaksi; ainoastaan vara-esimiehen vaali toimitetaan suljetuilla lipuilla.

Jos jäsen on estettyä tulemaasta kuulutettuun kokoukseen, on hänen siitä ilmoittaminen niin hyvässä ajoin, että ennätetään varajäsen kutsua.

Jos esimies, jäsen tahi kutsuttu varajäsen määrätystä kokouksesta jää pois estettyä ilmoittamatta ja hallituksen sitä hyväksymättä taikka jos joku heistä ilman semmoista syytä menee pois, ennenkuin kokous on päättynyt, maksakoon sakkoa kaupunginkassaan joka kerralta, esimies kuusi ja jäsen tahi varajäsen kolme markkaa, mutta kaksi sen vertaa, jos täytyy läsnäolijain vähän luvun tähden kokous sikseen jättää tahi hajoittaa. Tällomiset sakot ylöskantaa hallituksen sihteeri, joka niistä tilin tekee rahatoimikamarille.

10 §. Esimies on yelvollinen:

mahdollisuutta myöten koettamaan hankkia itselleen tietoa kunnassa olevista hädänalaisista ja erittäin lapsista, jotka eivät kotona saa asianmukaista hoitoa, sekä ryhtymään semmoisen seikan vaikuttamiin toimiin;

hyvin usein ja vähintäänkin kerran viikossa käymään kaupungin työ- ja vaivaskartanossa vaariin ottamassa, että kaikki siellä tapahtuu niinkuin pitää, jotta kaupungin tarkoitus sen laittamisen suhteen saavutetaan;

luomaan huomiotansa vaivashoidon ruokolle panemiin tahi siltä apua nautti-viin köyhiin heidän hoitonsa, ylöspitonsa ja elanto-olojensa suhteen;

soveljaina aikoina syyskuun alusta toukokuun loppuun ainakin yhtenä tuntina joka arkipäivä ja muina kuukausina vähintäänkin joka toisena pyhättömänä päivänä vaivashoidon asioissa vastaanottamaan vaivaisia ja muita henkilöitä kaupungin sitä varten hankkimassa huoneistossa;

hallituksen kokouksissa johtamaan keskusteluja ja esittelemään asiat sekä allekirjoittamaan ulosmenevät toimituskirjoitukset;

kuukausittain läpi käymään ja tarkastamaan vaivashoidosta olevat menot sekä allekirjoittamaan maksunmääräykset;

vaivashoidon puolesta kirjoittamaan kunnan sitoumuksen edesvastaukseen kustannuksista vaivaisten hoidosta yleisessä sairashuoneessa, hourihoitolaitoksessa tahi pahanelkisten lasten kasvatuslaitoksessa;

antamaan köyhäntodistuksia maksutonta koulunkäyntiä, kunnan kuumelasettiin pääsemistä tahi lääkkeiden saamista varten kunnan kustannuksella; sekä muuten katsomaan, että vaivashoitohallituksen päätökset tarkasti toimeen pannaan, että sen alaiset virkamiehet ja käskyläiset kunnollisesti tekevät tehtävänsä, niin myös että järjestystä ja säästäväisyyttä vaarin otetaan vaivashoidon kaikkia asioita toimitettaessa.

11 §. Hallituksen muiden jäsenten pitää samoin kuin esimiehenkin koettaman hankkia itselleen tietoja kuntaan kuuluvista puutetta kärsivistä ja tulee myös vastaanottaa ilmoituksia vaivaisilta. Heidän pitää myöskin työ- ja vaivaiskartanossa käymisellä pyytämän tutustua sikäläisiin oloihin. Jos tällöin käyntitilaisuudessa syytä muistutukseen ilmaantuu, ilmoitettakoon siitä esimiehelle, jonka tulee joko heti parantaa huomautettu epäkohta, jos hän näkee siihen syytä olevan, taikka esitellä asia hallituksen lähinnä seuraavassa kokouksessa.

Jos hallituksen jäsen tahtoo nostaa ehdotusta vasituisempaan muutokseen vaivashoitohallinnossa, ilmoitettakoon siitä joko esimiehelle taikka vaivashoitohallituksen kokouksessa, kuitenkin on sellaisen asian päättäminen, jos joku niin vaatii, jätettävä sillensä seuraavaan kokoukseen.

Vaivashoitohallituksen jäsen saa olla saapuvilla esimiehen 10:ssä §:ssä mainituissa vastaanotoissa.

12 §. Vaivashoitohallituksen alle kuuluu: yksi työ- ja vaivaiskartanon päällysmies, kaksi tahi useampia peräänkatsojia ja yksi sihteeri sekä tarpeellinen määrä käskyläisiä.

Päällysmiehen valitsevat kaupunginvaltuusmiehet vaivashoitohallituksen ehdotuksesta viran oltua kolmekymmentä päivää avonaiseksi julistettuna. Jos päällysmies näyttää olevansa huolimaton tehtävissään tahi sopimaton toimeensa eikä otta varoituksesta ojentuaksensa, pankoon vaivashoitohallitus hänet pois virkaa toimittamasta ja ilmoitettakoon asian kaupunginvaltuusmiehille, jotka päättävät, saako hän toimensa pysyä vai onko siitä eroitettava.

Muut virkamiehet ja käskyläiset ottaa ja eroittaa vaivashoitohallitus, jota tehdessä työ- ja vaivaiskartanon palvelijain suhteen on kuulustettava päällysmiestä ja mitä sairaanhoitajattariin tulee myöskin lääkäriä.

13 §. Työ- ja vaivaiskartanon päällysmies, joka pitää isäntävaltaa kaikkein tähän laitokseen otettujen vaivaisten ja siinä palvelevain käskyläisten yli, on velkapa:

huolellisesti vaarilla pitämään ja holhomaan kaikkia työ- ja vaivaiskartanoon otettuja vaivaisia ja laatimaan täydellistä luetteloa niistä;

valvomaan, että puhtaus, järjestys ja kunto kaikkialla vallitsevat laitoksessa sekä että ruoanpitoa kunnollisesti toimitetaan, niin että vaivaiset saavat, mitä heille tulevaa on;

järjestelemään ja ohjaamaan työ- ja vaivaiskartanossa tehtävät työt; pitämään kalustoluetteloa laitoksen omaisuudesta ja katsomaan, etteivät sille kuuluvat kalut huonon hoidon tahi ilkeilytöiden kautta pilalle mene;

kaupungin rahatoimikonttoorista nostamaan esimiehen tilaamat ennakkomaksut; ulosmaksamaan 6 §:ssä mainitut raha-avut, niin myös pitämään huolen työ- ja vaivaiskartanon maksuista sekä niistä ja nostetuista ennakkomaksuista kuukausittain antamaan tilinteon vaivashoitohallitukselle;

olemaan hallituksen asiamiehenä vaivaisten asettamisessa ruokolle; sekä kutsumuksen saatuaan olemaan läsnä vaivashoitohallituksen kokouksissa ja muutoin noudattamaan hallituksen tahi sen esimiehen määräyksiä.

14 §. Peräänkatsojain, joiden luvun vaivashoitohallitus määrää, niiden kesken myöskin jakaen kaupungin visseihin peräänkatsoimuspiireihin, tulee vaivashoitohallituksen tahi sen esimiehen likempain ohjeiden mukaan tutkia semmoisten henkilöiden elanto-oloja ja tarpeita, jotka ovat itsensä ilmoittaneet hoitoa tahi apua saamaan, sekä erittäin olla vaivashoitohallitukselle ja sen esimiehelle avullisia niiden peräänkatsoimisessa, jotka apua nauttivat tahi ovat hoidon saamista varten muiden luona ruokolla.

Peräänkatsojan asiana on myös vaivashoitohallituksen ja erittäin sen esimiehen ylivalvonnan alla toimittaa sitä silmälläpitoa kerjäläisistä ja kulkijaimista, josta säädetään 35:ssä ja 36:ssä §:ssä armollisessa asetuksessa yleisestä vaivashoidosta Suomessa.

Peräänkatsojantointa sopivat naisetkin hoitamaan.

15 §. Sihteerin velvollisuus on: laatia pöytäkirjaa vaivashoitohallituksen kokouksissa ja vuosikatselmuksissa; pitää huoli ulosmenevistä toimituskirjoituksista ja muista

kansliatoistista sekä pitää luetteloa kaikista niistä, jotka vaivaihoidolta saavat holhousta tahi apua; oikeudenkäymisissä ja asiavalvomisissa olla vaivaihoidon asiamiehenä, vallan kuitenkin hallituksella ollen mutkaisemmissa tapauksissa sitä varten käyttää toisenkin apua; vuotuisesti tehdä vaivaihoidon tulojen ja menojen ehdotus seuraavaksi vuodeksi; sekä sen kirjanpidon suhteen, joka vaivaishoitohallituksessa voi tulla kysymykseen, noudattaa hallituksen määräyksiä.

16 §. Työ- ja vaivaiskartanoon otettujen vaivaisten uskonnollista hoitoa varten ottaa vaivaishoitohallitus jonkun kaupungissa asuvan lutherilaisen papin, jonka on velvollisuus joka sunnuntai vaivaishoitohallituksen määrättävänä aikana pitää jumalanpalvelusta laitoksen rukoushuoneessa, usein käydä erittäinkin sairaskotoon otettujen vaivaisten luona antamassa heille uskonnon lohdustusta sekä erityisettä maksutta siunata kuolleiden köyhäin haudat.

17 §. Ruoanpito työ- ja vaivaiskartanossa sekä siihen kuuluvassa sairaskodossa järjestetään vaivaishoitohallituksen kautta sillä tavoin kuin soveljaaksi näkyy, vaariinottamalla mahdollisimman suurinta säästäväisyyttä, mutta kuitenkin tyydyttään riittävän ruoan tarvetta. Tätä varten vaivaishoitohallitus vuotuisesti säättää määrätyn ruokajärjestyksen, jonka hallitus kuitenkin sattuvissa tapauksissa saakoon muuttaa.

Kun työ- ja vaivaiskartanossa virkaa toimittava piirikuntalääkäri katsoo tarpeen vaativan ruoan muutosta sairaskotoon otetuille vaivaisille tahi kun kovemmissa sairauksissa voimakkaampaa ruokaa tarvitaan, antakoon hän määräyksen siihen ja ilmoittakoon päällysmiehen kautta asian esimiehelle.

Missään tapauksessa älköön ruoanpitoa päällysmiehelle urakkatoimeksi annettako. 18 §. Vaivaisten sairaanhoidon suhteen on voimassa, mitä siitä on määrättynä Helsingin kaupungin terveyden- ja sairaanhoidolle vahvistetuissa erinäisissä ohje- ja johdesäännöissä.

Kaupungin piirikuntalääkärien pitää vaivaishoitohallitukselle toimittaa tarpeellisia tietoja ja ilman eri maksua antaa todistuksia semmoisten henkilöiden terveyden-tilasta ja työhönkykeneväisyydestä, jotka anovat apua vaivaihoidolta. Piirikuntalääkärin on myös eri kutsumuksesta oleminen läsnä vaivaishoitohallituksen kokouksissa.

Piirikuntalääkärin pitempää tahi lyhyempää virkavapautta nauttiessa tulee terveyshoitokunnan antaa siitä tieto vaivaishoitohallitukselle sekä samalla ilmoittaa virkaa tekevän nimi, asunto ja vastaanottoaika.

19 §. Kaikista lahjoituksista, joita vaivaihoidon hyväksi on tehty tahi vastedes tehdään, pitää vaivaishoitohallituksen laatia täydellinen luettelo, jossa on ilmoitettuna lahjoituksen laatu ja tarkoitus, sen saamisen aika, antajan nimi y.m. Vaivaishoitohallituksen asia on myös kaupungin rahatoimilaitokselta, joka hoitaa lahjoitettuja varoja, ylöskantaa ja tarkoin antajain lausuman tahdon mukaisesti jakaa niiden pääomain korot, jotka ovat vissejä määrättyjä tarkoituksia varten lahjoitetut.

20 §. Esimiehen vastaanottotunnit ja huoneisto, niin myös hallituksen kaikkein jäsenten asunnot sekä vuosikatselmuksen aika ovat yleisesti tietyiksi tehtävät ilmoituksilla ruotsalaisissa ja suomalaisissa sanomalehdissä.

21 §. Vaivaishoitohallituksen esimies, työ- ja vaivaiskartanon päällysmies, peräänkatsojat ja sihteeri sekä työ- ja vaivaiskartanossa virkaa toimittava pappismies nauttivat kaupunginvaltuusmiesten säätämiä palkkioita.

Muut vaivaishoitohallituksen jäsenet ovat toimituksissansa ainoastaan niinkuin luottamustoimissa. Palvelijain palkan määrää vaivaishoitohallitus, joka kuitenkin tämän suhteen samoin kuin muutenkin, mitä vaivaihoidon menoihin tulee, on kaupunginvaltuusmiesten tarkastuksen alaisena vuosikulunkiarviota vahvistettaessa.

22 §. Muuten pitää vaivaishoitohallituksen tarkasti noudattaman kaikkea, mitä Keisarillisen Majesteetin armollisessa asetuksessa 17 p:ltä maaliskuuta v. 1879 yleisestä vaivaihoidosta Suomen suuriruhtinaanmaassa on säädettyinä.

Kansakoulujen ohjesäännön muuttaminen. Kansakoulujohtokunnan esityksestä kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ puolestaan hyväksyä johtokunnan laatiman kaupungin kansakoulujen ohjesäännön 67 §:n muutosehdotuksen sekä lähettää sen senaatin vahvistettavaksi. Ilmoitusta mainitun pykälän sanamuodon muutoksen asianmukaisesta vahvistamisesta ei saapunut kertomusvuoden kuluessa.

¹⁾ Valt. pöytäk. 23 p. marrask. 29 §.

Kansankirjaston inventoimisen lykkääminen. Sen johdosta että kansankirjaston kertomusvuoden kuluessa arveltiin voivan muuttaa uuteen rakennukseensa ja kirjavarasto silloin oli m. m. inventoitava, kansankirjaston ja lukusalin toimikunta esitti kaupunginvaltuustolle, että kirjaston sääntöjen mukaan kesäkuun alussa v. 1880 toimitettavan mainitun kirjaston inventoimisen saisi lykätä vuoden eteenpäin. Valtuusto myöntyi ¹⁾ tähän.

Rakennuskonttorin johtosäännön muuttaminen. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1879 lähettänyt ²⁾ erääseen valiokuntaan rahatoimikamarin esityksen erinäisten muutosten tekemisestä rakennuskonttorin johtosääntöön. Sen jälkeen kun valiokunta mietinnössään ³⁾ esittamiensä syiden nojalla oli ehdottanut esityksen evättäväksi, valtuusto vuonna 1880 antoi ⁴⁾ asian raueta.

Uusi rakennusjärjestys. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1879 antanut valiokunnalle tehtäväksi ⁵⁾ yksissä neuvoin kaupungininsinöörin kanssa laatia ehdotuksen kaupungin uudeksi rakennusjärjestykseksi, minkä ohessa valiokuntaan m. m. oli lähetetty v. t. kaupungininsinöörin F. O. Ehrströmin tekemä esitys, että likakaivojen rakentamistavasta vahvistettaisiin tarkemmat määräykset. Valiokunta antoi ⁶⁾ vuonna 1880 mietintönsä ⁷⁾, mutta valtuusto ei käsitellyt sitä kertomusvuoden aikana.

Rakennusjärjestyksen muuttaminen. Läänin kuvernöörille vuonna 1879 annetussa lausunnossa ⁸⁾ kaupunginvaltuusto oli m. m. lausunut toivomuksen, että kaupungin voimassa olevan rakennusjärjestyksen 9 ja 15 § niin pian kuin mahdollista selvennettäisiin siitä huolimatta, milloin uusi rakennusjärjestys saatiin laadituksi ja vahvistetuksi. Vuonna 1880 maistraatti ilmoitti ⁹⁾ senaatin vahvistaneen rakennusjärjestyksen 9, 15 ja 21 §:lle muutetun sanamuodon.

Rahatoimikamarin sihteerinviran täyttäminen. Talousarviovaliokunnan ehdotuksesta ¹⁰⁾ kaupunginvaltuusto päätti ¹¹⁾ vuoden 1881 talousarvion järjestelyn yhteydessä samalla kuin rahatoimikamarin sihteerin palkkio korotettiin 4,000:sta 5,000 markkaan, kehoittaa kamaria säädetyssä järjestyksessä täyttämään sihteerinviran.

Ensimmäisen kaupunginkirjanpitäjän vaali. Ensimmäiseksi kaupunginkirjanpitäjäksi kaupunginvaltuusto valitsi ¹²⁾ v. t. ensimmäisen kaupunginkirjanpitäjän C. W. Fernlundhin.

Vaakamestarinapulaisen ottaminen tuulaakikamariin. Tuulaakikamarin ulkomailta saapuvien tavarain toimiston v. t. vaakamestari Z. Cajander oli rahatoimikamarilta anonut, että 1,600 markan suuruinen määräraha myönnettäisiin vaakamestarinapulaisen palkkaamiseksi mainittuun toimistoon toukokuun 1 p:stä vuoden loppuun. Kamarin puoleltua tätä anomusta kaupunginvaltuusto myönsi ¹³⁾ tarkoitukseen 200 markan määrärahan kuukautta kohden viideksi kuukaudeksi lukien kesäkuun 1 p:stä.

V. t. palomestarin määrääminen. Palotoimikunta ilmoitti ¹⁴⁾ palomestarinviran sijaisuuden oltua julistettuna ¹⁵⁾ haettavaksi määränneensä jäsenensä filosofianmaisteri M. A. Wænerbergin v. t. palomestariksi toukokuun 1 p:stä lukien.

¹⁾ Valt. pöytäk. 18 p. toukok. 14 §. — ²⁾ Ks. s. 78. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 1. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 27 p. tammik. 14 §. — ⁵⁾ Ks. s. 78 ja 79. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 7 p. jouluk. 14 §. — ⁷⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 12. — ⁸⁾ Ks. s. 78. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. 16 p. maalisk. 18 §. — ¹⁰⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 14. — ¹¹⁾ Valt. pöytäk. 28 p. jouluk. 6 §. — ¹²⁾ S:n 27 p. tammik. 5 § ja 10 p. helmik. 13 §. — ¹³⁾ S:n 20 p. huhtik. 11 §. — ¹⁴⁾ S:n 4 p. toukok. 5 §. — ¹⁵⁾ S:n 20 p. huhtik. 8 §.

Kaupunginvankilan vartijahenkilökunnan palvelukseen ottamisessa noudatettu menettelytapa. Senaatin siviilitoimituskunta vaati kaupunginvaltuustolta lausuntoa läänin kuvernöörin tekemästä esityksestä, joka koski kaupunginvankilan vartijahenkilökunnan palvelukseen ottamisessa noudatetun menettelyn muuttamista siten, että sen vastedes maistraatin sijasta ottaisi ja erottaisi kuvernööri. Lähetettyään ¹⁾ asian rahatoimikamariin valtuusto sen ehdotuksen mukaisesti ja viitaten m. m. senaatin prokuraattorin asiasta antamaan lausuntoon päätti ²⁾ ehdottaa kuvernöörin esityksen evättäväksi.

Aluelääkärien vaali. Vasta perustettuihin aluelääkärinvirkoihin nimitettäväksi terveyslautakunta virkain oltua julistettuina haettaviksi oli puoltanut lääketieteentohtoreja H. Ö. L. Holstia ja G. Smirnoffia. Sen jälkeen kun hakemuskirjat oli lähetetty ³⁾ vaivashoitojohtokuntaan ja lääketieteentohtori Smirnoff oli peruuttanut hakemuksensa, kaupunginvaltuusto valitsi ⁴⁾ aluelääkäreiksi lääketieteentohtori Holstin ja lääketieteenlisensiaatti K. E. Lindénin, joita mainittu johtokunta oli virkoihin nimitettäväksi puoltanut.

Kansankirjaston v. t. kirjastonhoitajan vaali. V. t. kirjastonhoitajaksi kansankirjastoon kaupunginvaltuusto mainitun viran sijaisuuden oltua haettavaksi julistettuna valitsi ⁵⁾ neiti M. Svinhufvudin, jota kansankirjaston ja lukusalin toimikunta oli puoltanut ⁶⁾ kyseisen viransijaisuuden hoitajaksi.

Avustavan insinöörin ottaminen rakennuskonttoriin. Talousarviovaliokunnan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto päätti vuoden 1881 talousarvion järjestelyn yhteydessä kehoittaa rahatoimikamaria ryhtymään sille kuuluvien toimenpiteisiin avustavan insinöörin asettamiseksi kolmen vuoden ajaksi rakennuskonttoriin pääasiallisesti kaupungin vesijohdon hoitoa varten.

Virkavapauksia. Tehtyjen anomusten johdosta kaupunginvaltuusto myönsi aluelääkäreille, lääketieteentohtori H. Ö. L. Holstille ⁷⁾ ja lääketieteenlisensiaatti K. E. Lindénille ⁸⁾, virkavapautta, edelliselle sairauden takia kolmeksi kuukaudeksi huhtikuun 15 p:stä lukien ja jälkimmäiselle ulkomailla harjoitettavia opintoja varten kuudeksi tai seitsemäksi kuukaudeksi lokakuun 15 p:stä lukien. Kummassakin tapauksessa valtuusto samalla valtuutti terveyslautakunnan huolehtimaan virkain hoidosta virkavapauden aikana.

Tehdystä anomuksesta kaupunginvaltuuston notaari filosofianmaisteri K. F. Heikel vapautettiin ⁹⁾ velvollisuudesta toimia erinäisten valtuuston asettamien valiokuntain sihteerinä ja oikeutettiin käyttämään näiden valiokuntain töihin lakitieteenkadidaatti E. Furuohjelmin apua.

Kunnalliskalenterin julkaiseminen. Vtn Heikelin esittämän ehdotuksen uuden kunnalliskalenterin julkaisemisesta kaupunginvaltuusto oli vuonna 1879 lähettänyt ¹⁰⁾ valmisteluvaliokuntaan, joka kuitenkin mainittuna vuonna ei antanut asiasta lausuntoa. Vuonna 1880 valtuusto valiokunnan ehdotuksesta päätti ¹¹⁾ antaa sihteerilleen tehtäväksi laatia uuden kunnalliskalenterin, johon kuitenkin mainitun vuoden talousarvion ei tarvinnut sisältyä.

¹⁾ Valt. pöytäk. 17 p. helmik. 3 §. — ²⁾ S:n 16 p. maalisk. 16 §. — ³⁾ S:n 10 p. helmik. 5 §. — ⁴⁾ S:n 30 p. maalisk. 10 §. — ⁵⁾ S:n 27 p. tammik. 17 §. — ⁶⁾ S:n 13 p. tammik. 11 §. — ⁷⁾ S:n 20 p. huhtik. 1 §. — ⁸⁾ S:n 12 p. lokak. 17 §. — ⁹⁾ S:n s:n 4 §. — ¹⁰⁾ Ks. s. 81. — ¹¹⁾ Valt. pöytäk. 27 p. tammik. 1 §.

Kaupungin asemakartan laatiminen. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1876 kehoittanut ¹⁾ rahatoimikamaria neuvoteltuaan ammattimiesten kanssa ilmoittamaan valtuustolle, minkä verran kustannuksia aiheutuisi suurehkon mittakaavan mukaisen Helsingin kaupungin ja sen ympäristöjen asemakartan laatimisesta. Valtuuston vuonna 1880 tiedusteltua ²⁾ kamarilta, mihin toimenpiteisiin asian johdosta oli ryhdytty, kamari s. v. antoi niistä selonteon. Kamari huomautti siinä viitaten m. m. kertomukseensa vuodelta 1877, että rakennuskonttori mainittuna vuonna oli saanut tehtäväkseen antaa kamarille yksityiskohtaisen ehdotuksen siitä, mitä oli otettava huomioon laadittaessa tällaista karttaa, johon myös oli merkittävä kaikki kaasu-, vesi- ja viemärijohdot sekä tietoja kaupungin satamain syvyydestä, kaupungin eri osien korkeustasosta yli merenpinnan y. m. Myöhemmin samana vuonna rakennuskonttori oli saanut kamarilta tehtäväkseen laatia yleisen suunnitelman, jota oli noudatettava rakennettaessa kaupungin maalle pitkin It. Viertotietä, ja silloin ottamaan huomioon, mitkä tämän alueen osat sopivasti jakaa tontteihin ja ottaa kaupunginasemakaavaan. Kamarin mielestä oli siten laajennetun kaupunginasemakaavan ehdotuksen, jonka laatiminen vaati runsaasti aikaa, olla valmiina, ennenkuin tekeillä oleva kaupungin ja sen maiden yleiskartta laadittiin. Kamarin selontekoon liittyi kaupungininsinööriin antama edellä mainitun laatuksen asemakartan kustannusarvio, joka päättyi 30,000 markkaan. Oheistamassaan lausunnossa kaupungininsinööri vielä toi esiin, että kaupungin kartat olivat erittäin epätäydelliset ja monissa tapauksissa harhaan johtavat. Tämä koski varsinkin huvila-alueita, mutta myöskin varsinaista kaupunkia, jossa m. m. ainoankaan niistä kortteleista, joissa uusi mittausta oli toimitettu, ei ollut havaittu täysin vastaavan tonttikirjaan merkittyjä tietoja, ja jossa muutamat kadut, joiden kaupunginasemakaavan mukaan olisi pitänyt olla kohtisuorassa toisiaan vastaan, todellisuudessa muodostivat kulman, joka poikkesi useita asteita suorasta kulmasta. Tällaisten virheiden jäljentäminen uuteen kaupunkia esittävään yleiskarttaan ei tietenkään ollut puolustettavissa. Äsken syntyneitä ja vanhoja kaupunginosia ei myöskään ilman muuta voitu liittää yhtenäiseksi kokonaisuudeksi tekemättä tietoisia virheitä. Täydelliset tarkistusmittaukset olivat sen tähden tarpeen vaatimat.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ toistaiseksi olla ryhtymättä toimenpiteisiin sen johdosta.

Ulkomaisten kauppuhuoneiden asiamiesten valvonta. Vtn Eskolinin tekemän kirjallisen esityksen, joka koski ryhtymistä toimenpiteisiin sen seikan valvomiseksi, että ulkomaisten kauppuhuoneiden matkustavat asiamiehet suorittivat heille kuuluvat suostunta- ja vaivaismaksut, kaupunginvaltuusto lähetti ⁴⁾ rahatoimikamariin lausunnon ja asiaa valaisevien tietojen antamista varten. Kamarin lausunto ei kuitenkaan saapunut kertomusvuoden kuluessa.

Julkaisujen vaihto Viipurin kaupunginvaltuuston kanssa. Viipurin kaupunginvaltuuston anottua, että sille lähetettäisiin joitakin kappaleita painettuja, Helsingin kaupunginvaltuustossa hyväksyttyjä tulo- ja menoarvioita sekä kaupunkikunnille yleistä merkitystä omaavia kysymyksiä koskevia mietintöjä, sääntöjä y. m., valtuusto tähän myöntyen

¹⁾ Ks. 1875—78 kert. s. 170. — ²⁾ Valt. pöytäk. 27 p. tammik. 1 §. — ³⁾ S:n 23 p. marrask. 13 §. — ⁴⁾ S:n 10 p. helmik. 12 §.

päätti ¹⁾ pyytää saada niiden sijaan Viipurin kaupunginvaltuuston painosta julkaisemat vastaavat asiakirjat.

Muiden väkijuomain paitsi paloviinan vähittäismyyntioikeutta koskevia lausuntoja. Sen jälkeen kun tarkoitusta varten asetettu valiokunta ²⁾ oli antanut lausunnot vuoden kuluessa saapuneista muiden väkijuomain paitsi paloviinan vähittäismyyntioikeutta koskevista anomuksista, kaupunginvaltuusto päätti puolestaan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti myöntyä niihin anomuksiin, jotka seuraavat henkilöt ja toiminimet olivat tehneet, nimittäin kauppiaat K. I. Unonius ³⁾, A. E. Olin ⁴⁾, O. W. Salin ⁴⁾ ja F. F. Fagerström ⁵⁾, merikapteeni V. R. Kählman ⁵⁾, kauppiaat W. Ahlfors ⁵⁾, F. E. Ekberg ⁵⁾, K. A. Löfgren ⁵⁾, E. Löfgren ⁵⁾, Th. Holmström ⁶⁾, J. H. Wickel ⁶⁾, P. Popoff ⁶⁾ ja V. Liljeroth ⁶⁾, toiminimi Luther & Rudolph ⁶⁾ sekä kauppiaat I. Korelin ⁶⁾, A. Kivin ⁶⁾ ja F. J. F. Sjöblom ⁷⁾. Muut anomukset, luvultaan 18, valtuusto päätti ⁸⁾ puolestaan evätä.

Anniskelu-oikeutta koskevia lausuntoja. Ravintoloitsijatar J. Majeffskin ⁹⁾, kauppias A. J. Johanssonin ¹⁰⁾, vahtimestari F. I. Rönnbergin ¹¹⁾, ravintoloitsijatar E. Jauckensin ¹²⁾, ravintoloitsija P. G. Nymarkin ¹³⁾, ravintoloitsijattarien S. Billstenin ¹⁴⁾ ja A. W. Ingbergin ¹⁵⁾, kauppias F. E. Ekbergin ¹⁶⁾, ravintoloitsijain G. Hagströmin ¹⁷⁾ ja K. Semmelin ¹⁸⁾, ravintoloitsijatar M. Enqvistin ¹⁹⁾, leskirouva M. Kleineh'n ²⁰⁾, kauppias F. L. Henellin ²¹⁾, ravintoloitsijain J. Grönstrandin ²²⁾ ja C. Kämpin ²³⁾ sekä sokerileipuri E. J. Löfströmin ²⁴⁾ anomuksista, jotka koskivat paloviinan ja muiden väkevien juomain anniskelu-oikeutta, sekä vahtimestari Rönnbergin ²⁵⁾, ravintoloitsija Nymarkin ²⁶⁾ ja ravintoloitsijatar Majeffskin ²⁷⁾ samaa tarkoittavista uudistetuista anomuksista, joista kaikista maistraatti oli pyytänyt kaupunginvaltuuston lausuntoa, valtuusto päätti maistraatille ilmoittaa puoltavansa niiden hyväksymistä.

Samansisältöiset lausunnot kaupunginvaltuusto päätti antaa anomuksista, jotka koskivat oikeutta anniskeluun venäläisen teatterin esitystilaisuuksissa ²⁸⁾, ylioppilastalossa ²⁹⁾ ja kauppaseurassa ³⁰⁾.

Samanlaiset lausunnot kaupunginvaltuusto tiedusteltuaan poliisikamarin mieltä ³¹⁾ päätti antaa ravintoloitsija N. Nikolajeffin ³²⁾ ja ravintoloitsijatar V. Verikoffin ³³⁾ tekemistä samaa oikeutta koskevista anomuksista.

Sitä vastoin kaupunginvaltuusto antamissaan lausunnoissa heti ehdotti evättäväksi elinkeinonharjoittajatar O. K. Lindströmin ³⁴⁾, ruokalanpitäjätär K. Sinebrychhoffin ³⁵⁾ ja alikapteeninleski E. Grundströmin ³⁶⁾ annis-

¹⁾ Valt. pöytäk. 4 p. toukok. 15 §. — ²⁾ Ks. s. 82 ja 151. — ³⁾ Valt. pöytäk. 21 p. kesäk. 6 §. — ⁴⁾ S:n 3 p. syysk. 29 §. — ⁵⁾ S:n 12 p. lokak. 15 §. — ⁶⁾ S:n 23 p. marrask. 19 §. — ⁷⁾ S:n 21 p. jouluk. 2 §. — ⁸⁾ S:n 27 p. tammik. 9 §, 10 p. helmik. 6 §, 17 p. helmik. 4 §, 16 p. maalisk. 24 §, 20 p. huhtik. 4 §, 18 p. toukok. 16 §, 21 p. kesäk. 6 §, 3 p. syysk. 29 §, 12 p. lokak. 15 §, 23 p. marrask. 19 § ja 21 p. jouluk. 2 §. — ⁹⁾ S:n 13 p. tammik. 14 §. — ¹⁰⁾ S:n 27 p. tammik. 10 §. — ¹¹⁾ S:n 29 p. tammik. 1 §. — ¹²⁾ S:n 20 p. huhtik. 6 §. — ¹³⁾ S:n s:n 17 §. — ¹⁴⁾ S:n 18 p. toukok. 1 §. — ¹⁵⁾ S:n s:n 13 §. — ¹⁶⁾ S:n 12 p. lokak. 5 §. — ¹⁷⁾ S:n 2 p. marrask. 3 §. — ¹⁸⁾ S:n s:n 4 §. — ¹⁹⁾ S:n s:n 5 §. — ²⁰⁾ S:n 23 p. marrask. 2 §. — ²¹⁾ S:n 7 p. jouluk. 2 §. — ²²⁾ S:n s:n 4 §. — ²³⁾ S:n 21 p. jouluk. 4 §. — ²⁴⁾ S:n s:n 5 §. — ²⁵⁾ S:n 28 p. jouluk. 3 §. — ²⁶⁾ S:n 7 p. jouluk. 1 §. — ²⁷⁾ S:n 21 p. jouluk. 6 §. — ²⁸⁾ S:n 16 p. maalisk. 6 §. — ²⁹⁾ S:n 14 p. syysk. 3 §. — ³⁰⁾ S:n 21 p. jouluk. 7 §. — ³¹⁾ S:n 16 p. maalisk. 13 § ja 23 p. marrask. 24 §. — ³²⁾ S:n 18 p. toukok. 2 §. — ³³⁾ S:n 21 p. jouluk. 3 §. — ³⁴⁾ S:n 20 p. huhtik. 5 §. — ³⁵⁾ S:n 8 p. kesäk. 1 §. — ³⁶⁾ S:n 14 p. syysk. 4 §.

keluoikeutta koskevat anomukset ja hankittuaan poliisikamarin lausunnot ¹⁾ samoin ravintoloitsijatar M. Ekbergin ²⁾ ja ravintoloitsija J. A. Ahlgrenin ³⁾ samanlaiset anomukset sekä elinkeinonharjoittajatar Lindströmin ⁴⁾ samansisältöisen uudistetun anomuksen.

Elinkeinon harjoittamisoikeutta koskevia lausuntoja. Läänin kuvernöörin vaatimissa lausunnoissa kaupunginvaltuusto päätti puoltaa kaivertaja P. A. Håkanssonin ⁵⁾, kauppakonttoristi C. Studen ⁶⁾, kauppaedustajain C. Dimpferin ⁷⁾ ja H. Christiansenin ⁸⁾, vaatturi J. Weintraubin ⁹⁾, talollisen A. I. Perajeffin ¹⁰⁾, juomanpanija C. Robsahmin ¹¹⁾, vaatturi O. J. Rundqvistin ¹²⁾, kauppiaitten H. von Bockhovenin ja H. Frenzin ¹³⁾ (toiminimellä Bockhoven & Frenz), vaatturinliikkeen johtajan G. E. Tofferin ¹⁴⁾, kirjanpitäjä S. Daniloffin ¹⁵⁾, kauppaedustaja F. Bruhnin ¹⁶⁾, leskirouva A. O. Hagmanin ¹⁷⁾, kauppias J. A. Schlegelin ¹⁸⁾, värjäri W. F. Kockmanin ¹⁹⁾, kauppias C. Åströmin ²⁰⁾ ja tehtaanvönteikijä A. M. Papadakin ²¹⁾ tekemiä anomuksia saada harjoittaa elinkeinoa kaupungissa.

Samansisältöiset lausunnot kaupunginvaltuusto hankittuaan lausunnot poliisikamarilta päätti antaa kauppakonttoristi H. G. Schneidlerin ²²⁾ ja kaupanjohtaja I. Tsareffin ²³⁾ samaa oikeutta koskevista anomuksista.

Läänin kuvernöörin evättyä vaatturi Weintraubin anomuksen ja hänen valitettuaan kuvernöörin päätöksestä senaattiin tämä pyysi kaupunginvaltuustolta selitystä valituksen johdosta. Valtuusto päätti ²⁴⁾ selityksessään ilmoittaa pysyvänsä vaatturi Weintraubin anomuksesta aikaisemmin antamassaan puoltavassa lausunnossa.

Lausuntoja puhelinlaitoksen perustamisluvasta. Kauppias C. Lindh ja insinööri mekanikko, kollegiasessori D. J. Wadén olivat maistraatilta anoneet oikeutta saada ulkomaisten esikuvien mukaan perustaa kaupunkiin yleisön käytettäväksi aiotun puhelinlaitoksen siten, että muilta henkilöiltä ja yhtiöiltä 20 vuodeksi kiellettäisiin oikeus tällaisen laitoksen perustamiseen ja käyttöön kaupungissa. Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto kuitenkin sitoutumatta kieltämään muilta samaa oikeutta puolestaan myönsi ²⁵⁾ hakijoille oikeuden puhelinverkon ja siihen kuuluvan keskusaseman järjestämiseen kaupunkiin, mutta ei määrännyt, mitkä erityiset oikeudet, joiden myöntäminen oli kaupungin asia, sisältyivät tähän oikeuteen, vaan jätti niitä koskevan kysymyksen ratkaistavaksi hakijain eri anomuksen perusteella. Samalla valtuusto määräsi ehdoksi, että puhelinlaitoksen ennen vuoden 1883 päättymistä tuli olla valmis ja luovutettu yleisön käytettäväksi sen uhalla, että hakijain muuten katsottiin menettäneen heille vastedes kenties myönnettävät oikeudet.

Tämän yhteydessä käsiteltiin Stockholms telefonbolag-nimisen yhtiön anomus saada Tukholmassa olevan pääliikkeensä haaraosastoksi perustaa kaupunkiin puhelinjohto keskusasemineen. Kaupunginvaltuusto päätti ²⁶⁾ kuvernöörille annettavassa lausunnossa ehdottaa anomuksen hyväksyttäväksi, mutta pidätti itselleen oikeuden siinä tapauksessa, että yhtiö yrityk-

¹⁾ Valt. pöytäk. 2 p. marrask. 2 ja 6 § sekä 7 p. jouluk. 3 §. — ²⁾ S:n 23 p. marrask. 3 §. — ³⁾ S:n 21 p. jouluk. 12 §. — ⁴⁾ S:n 23 p. marrask. 4 §. — ⁵⁾ S:n 10 p. helmik. 7 §. — ⁶⁾ S:n s:n 8 §. — ⁷⁾ S:n s:n 9 §. — ⁸⁾ S:n s:n 10 §. — ⁹⁾ S:n 16 p. maalisk. 2 §. — ¹⁰⁾ S:n s:n 3 §. — ¹¹⁾ S:n s:n 4 §. — ¹²⁾ S:n 30 p. maalisk. 1 §. — ¹³⁾ S:n s:n 18 §. — ¹⁴⁾ S:n s:n 19 §. — ¹⁵⁾ S:n 8 p. kesäk. 2 §. — ¹⁶⁾ S:n 3 p. syysk. 2 §. — ¹⁷⁾ S:n s:n 4 §. — ¹⁸⁾ S:n s:n 20 §. — ¹⁹⁾ S:n s:n 22 §. — ²⁰⁾ S:n 14 p. syysk. 2 §. — ²¹⁾ S:n 2 p. marrask. 7 §. — ²²⁾ S:n 3 p. syysk. 25 § ja 2 p. marrask. 1 §. — ²³⁾ S:n 23 p. marrask. 1 § ja 21 p. jouluk. 1 §. — ²⁴⁾ S:n 23 p. marrask. 16 §. — ²⁵⁾ S:n 3 p. syysk. 13 §.

sen toteuttamiseksi katsoi tarvitsevansa erikoisoikeuksia ja etuja, joista kaupungin tuli määrätä, saada antaa niistä eri lausunnon yhtiön tekemän anomuksen johdosta.

Lausunto uuden apteekin perustamisesta. Apteekkari A. Collanin anottua kaupunkiin perustettavan seitsemannen apteekin erioikeuksia kaupunginvaltuusto siltä pyydettyssä lausunnossa päätti ¹⁾ senaatille ilmoittaa, ettei sillä ollut asiaan mitään muistuttamista.

Lausunto viinatehtaan erioikeuden myöntämisestä. Läänin kuvernöörin pyydettyä kaupunginvaltuuston lausuntoa apteekkarin lesken J. Ch. Mæxmontanin anomuksesta saada erioikeus viinatehtaan perustamiseen kaupunkiin valtuusto päätti ²⁾ lausunnossaan ehdottaa anomuksen evättäväksi.

Lausuntoja Suomen kansalaisoikeutta koskevista anomuksista. Kauppa-apulaisen A. Perajeffin ³⁾ ja vaatturinkisälli G. E. Tofferin ⁴⁾ Suomen kansalaisoikeutta koskeviin anomuksiin, joista läänin kuvernööri oli pyytännyt valtuuston lausuntoa, valtuusto päätti puolestaan ehdottaa myöntäväksi.

Lausuntoja kiinteistön omistamisoikeudesta. Ent. sotilaan M. Sidoroffin anomuksen, joka koski oikeutta kiinteistön omistamiseen kaupungissa ja josta senaatti oli pyytänyt kaupunginvaltuuston lausuntoa, valtuusto päätti ⁵⁾ puolestaan ehdottaa hyväksyttäväksi. Myöhemmin maistraatti ilmoitti ⁶⁾ senaatin myöntyneen anomukseen.

Myöskin kultaseppä W. Reimerin samanlaista anomusta kaupunginvaltuusto puolsi ⁷⁾.

Lausunto biljardinpito-oikeudesta. Sokerileipuri J. W. Träskelinin anottua oikeutta pitää kaupungissa biljardia yleisön käytettäväksi ja senaatin pyydettyä tästä anomuksesta kaupunginvaltuuston lausuntoa valtuusto päätti ⁸⁾ ilmoittaa, ettei sillä ollut mitään huomauttamista sitä vastaan.

Lupa asettua asumaan kaupunkiin. Ent. muurari G. A. Grönvall, joka oli Turun rangaistusvankilassa tuomittuna elinkautiseen vankeuteen, anoi kaupunginvaltuustolta, että hänen siinä tapauksessa, että hänet tekemänsä anomuksen mukaisesti vapautettiin rangaistustyöstä, sallittaisiin asettua asumaan Helsinkiin. Tämän johdosta kaupunginvaltuusto päätti ⁹⁾ ennen asian ratkaisemista pyytää poliisikamarilta tarkempia tietoja hakijasta. Poliisikamarin vastaus ei saapunut kertomusvuoden kuluessa.

Eroavat kaupunginvaltuutetut. Kaupunginvaltuusto päätti ¹⁰⁾ maistraatille ilmoittaa, että seuraavat valtuutetut olivat erovuorossa kertomusvuoden päättyessä, nimittäin: vtt Borgström, Brummer, Estlander, Heikel, Heimberger, Hjelt, Kihlman, Kiseleff, Krogius, Malmgren, Moring, Numell, Runeberg, Sandberg, Sundman ja Tallgrén.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja v. t. varapuheenjohtajan valitseminen. Puheenjohtajakseen ¹¹⁾ vuodeksi 1880 kaupunginvaltuusto valitsi vtn Estlanderin ja varapuheenjohtajakseen ¹²⁾ samaksi vuodeksi vtn Lindelöfin.

Sen johdosta että puheenjohtaja Estlander aikoi lähteä pitkähkölle ulkomaanmatkalle ja varapuheenjohtaja Lindelöf oleskeli ulkomailla, kaupunginvaltuusto päätti ¹³⁾, että järjestyksessä ensimmäisen kaupungissa oleskelevista

¹⁾ Valt. pöytäk. 24 p. helmik. 4 §. — ²⁾ S:n 20 p. huhtik. 3 §. — ³⁾ S:n 18 p. toukok. 3 §. — ⁴⁾ S:n 21 p. kesäk. 2 §. — ⁵⁾ S:n 24 p. helmik. 2 §. — ⁶⁾ S:n 3 p. syysk. 18 §. — ⁷⁾ S:n 21 p. kesäk. 3 §. — ⁸⁾ S:n 16 p. maalisk. 5 §. — ⁹⁾ S:n 3 p. syysk. 6 §. — ¹⁰⁾ S:n 2 p. marrask. 21 §. — ¹¹⁾ S:n 7 p. tammik. 1 §. — ¹²⁾ S:n s:n 2 §. — ¹³⁾ S:n 14 p. syysk. 1 §.

kaupunginvaltuutetuista tuli hoitaa puheenjohtajan tehtävät, kunnes varapuheenjohtaja oli palannut kaupunkiin. Myöhemmin varapuheenjohtaja ehdotti¹⁾, että valittaisiin uusi puheenjohtaja vuoden loppuun, mutta valtuusto päätti²⁾ hyläten tämän ehdotuksen, että varapuheenjohtajan tuli hoitaa puheenjohtajan tehtävät mainittuun ajankohtaan asti, ja valitsi samalla varapuheenjohtajan varamieheksi vtn Brummerin.

Valmisteluvaliokunnan vaali. Valmisteluvaliokunnan jäseniksi kaupunginvaltuusto valitsi vuoden alkupuoliskoksi³⁾ vtt Hjeltin, von Christier-sonin, Heimbergerin ja Tallgrénin ja heidän varamiehikseen vtt Boreniuksen ja Charpentier'n sekä vuoden jälkipuoliskoksi⁴⁾ vtt Boreniuksen, Dittmarin, Charpentier'n ja Aspin, varamiehiksi vtt Numellin ja Hjeltin.

Valiokunnan asettaminen vähittäismyynti- ja anniskeluasioita varten. Väkijuomien vähittäismyynti- ja anniskelu-oikeutta koskevia anomuksia käsittelemään kaupunginvaltuusto asetti⁵⁾ valiokunnan, johon kuuluivat vtt Tallgrén, Malmgren, Eskolin, Stenius ja Sandberg.

N. s. järjestelyvaliokunnan tehtävän rajoittaminen. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1877 asettanut⁶⁾ valiokunnan valmistelevaan erinäisiä järjestely-, kanalisimis-, laituri- ja satamarakennus- y. m. kysymyksiä (n. s. järjestelyvaliokunnan), jolta myöhemmin oli pyydetty lausuntoja useista asioista. Kun tuntuva osa uuden kaupunginasemakaavan aiheuttamista järjestelytoista vähitellen oli suoritettu ja uusien viemärijohtojenkin rakentaminen oli edistynyt sikäli kuin kaupungin varat olivat sen sallineet, minkä takia valiokuntaa ei enää tarvittu, valtuusto vuonna 1880 päätti⁷⁾ antaa poistaa diaareistaan valiokuntaan lähetetyt asiat paitsi kauppias I. Wavulinin ja leipurimestari G. U. Sandbergin anomusta⁸⁾ satamalaiturin rakentamisesta Katajanokan pohjoispuolelle, mistä asiasta valtuusto ensi tilassa odotti saavansa valiokunnalta lausunnon.

Puheenjohtajain, varapuheenjohtajain, jäsenten ja varajäsenten valitseminen erinäisiin lautakuntiin ja hallituksiin lähinnä seuraavaksi toimikaudeksi. Alla mainittujen lautakuntien ja hallitusten puheenjohtajiksi, varapuheenjohtajiksi, jäseniksi ja varajäseniksi vuoden 1880 päättyessä eroavien sijaan valittiin⁹⁾ seuraavat henkilöt, nimittäin:

rahatoimikamariin: jäseniksi vuosiksi 1881—83 vtt Charpentier ja Sandberg sekä vuosiksi 1881 ja 1882 protokollasihteeri G. E. Fellman ja ratatirehtöörin apulainen H. E. Gummerus, puheenjohtajaksi vuodeksi 1881 vt Charpentier, varapuheenjohtajaksi samaksi vuodeksi ratatirehtöörin apulainen Gummerus ja varajäseniksi edelleen samaksi vuodeksi tehtailija F. W. Grönqvist, varatuomari C. A. K. Gripenberg ja ratatirehtöörin apulainen N. Th. Frosterus;

majoituslautakuntaan: jäseneksi vuosiksi 1881—83 vt Eskolin, puheenjohtajaksi vuodeksi 1881 eversti K. A. Tamelander sekä varajäseniksi samaksi vuodeksi vtt Lindfors ja Stenius;

palotoimikuntaan: jäseniksi vuosiksi 1881—83 vt Moring ja vaakamestari A. Landén;

terveyslautakuntaan: jäseneksi vuodeksi 1881 professori J. W. Runeberg; sekä

kansankirjaston ja lukusalin toimikuntaan: jäseneksi vuosiksi 1881—

¹⁾ Valt. pöytäk. 12 p. lokak. 1 §. — ²⁾ S:n 2 p. marrask. 22 §. — ³⁾ S:n 7 p. tammik. 3 §. — ⁴⁾ S:n 21 p. kesäk. 15 §. — ⁵⁾ S:n 8 p. kesäk. 15 §. — ⁶⁾ Ks. 1875—78 kert. s. 319. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 27 p. tammik. 1 §. — ⁸⁾ Ks. 1875—78 kert. s. 264. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. 14 p. jouluk. 3 §.

83 yliopettaja F. V. Heikel sekä varajäseneksi samaksi ajaksi filosofian kandidaatti K. E. L. von Pfaler¹⁾).

Neljän jäsenen valitseminen vaivaishoitojohtokuntaan. Vaivaishoitojohtokunnan jäseniksi vuosiksi 1881—83 kaupunginvaltuusto valitsi²⁾ virkamiehistä senaatinapukamreeri A. G. W. Tavaststjernan, kauppiasta kauppias A. Parviaisen, käsityöläisistä satulaseppämestari J. Nikanderin ja muista kaupungissa asuvista henkilöistä ent. senaatinvahtimestarin H. Holmqvistin.

Kahden jäsenen valitseminen kansakoulujohtokuntaan. Kansakoulujohtokunnan jäseniksi lukuvuosiksi 1880—83 kaupunginvaltuusto valitsi³⁾ kirkkoherra F. W. G. Hjeltin ja kollega, filosofianmaisteri G. E. Lagerbladın.

Valitsijamiesten valitseminen kansakoulujen kouluneuvostojen vaalia varten. Valitsijamiehiksi kansakoulujen kouluneuvostojen vaalia varten lukuvuodeksi 1880—81 kaupunginvaltuusto valitsi⁴⁾ vtt Tallgrénin, Schaumanin, Malmgrenin ja Kihlmanin sekä kansakoulutarkastaja, filosofianmaisteri V. W. Öhbergin.

Kolmen jäsenen valitseminen pyhäkoulun johtokuntaan. Pyhäkoulun johtokunnan jäseniksi lukuvuosiksi 1880—83 kaupunginvaltuusto valitsi⁵⁾ vtn Heimbergerin, leipurimestari Th. W. Holmin ja tehtailija J. Nissisen.

Katselmusmiesten valitseminen lähtökatselmuksiin. Kahden kaupunginvaltuuston edustajan valitseminen kaupunginasemakaavan ulkopuolella olevien kaupungin vuokralle antamien tilojen ja maa-alueiden lähtökatselmuksiin vuonna 1881 lykättiin⁶⁾ eikä sitä toimitettu ennen vuoden loppua.

Vapautuksia lauta- ja valiokuntain puheenjohtajan, jäsenen ja varajäsenen tehtävistä. Vt Tallgrén⁷⁾ vapautettiin anomuksestaan rahatoimikamarin varajäsenyydestä, kirkkoherra F. W. G. Hjelt⁸⁾ kansakoulujohtokunnan jäsenyydestä, ylitirehtööri S. V. Calamnius⁹⁾ kaupungin katujen kiveämis- ja kunnossapitotapaa käsittelemään asetetun valiokunnan¹⁰⁾ jäsenyydestä, esittelijäsihteeri Th. Bergelund¹¹⁾ rahatoimikamarin puheenjohtajan ja jäsenen toimesta sekä insinöörikapteeni A. W. Lagerborg¹²⁾ rahatoimikamarin jäsenyydestä. Aikaisemmin oli silloinen protokollasihteeri Bergelund anomuksestaan vapautettu¹³⁾ edellä mainituista tehtävistään kamarissa kesä- ja heinäkuun ajaksi.

Vtn Collanin anomuksen saada vapautus terveyslautakunnan jäsenyydestä kaupunginvaltuusto epäsi¹⁴⁾. Uudistettuaan anomuksensa vt Collan kuitenkin vapautettiin¹⁵⁾ mainitusta tehtävästä.

Lautakuntain ja valiokuntain täydentäminen. Rahatoimikamarin jäseneksi tästä tehtävästä vapautetun¹⁶⁾ vtn Tallgrénin sijaan kaupunginvaltuusto valitsi¹⁷⁾ tehtailija F. W. Grönqvistin.

Kaupungin liikennetaksoja tarkistamaan asetetun valiokunnan¹⁸⁾ jäseniksi edesmenneen vtn Dalströmin ja erästä valiokuntaan lähetettyä kysymystä käsittelemään esteellisen vtn Krogiuksen sijaan valittiin¹⁹⁾ vtt Svensson ja Eneberg.

¹⁾ Pöytäkirjaan on sitä paitsi valituiksi merkitty kaksi muuta varajäsentä, mutta se on tältä kohdalta virheellinen. — ²⁾ Valt. pöytäk. 28 p. jouluk. 5 §. — ³⁾ S:n 18 p. toukok. 15 § ja 21 p. kesäk. 16 §. — ⁴⁾ S:n 18 p. toukok. 15 § ja 21 p. kesäk. 18 §. — ⁵⁾ S:n 28 p. toukok. 2 § ja 21 p. kesäk. 17 §. — ⁶⁾ S:n 14 p. jouluk. 2 §. — ⁷⁾ S:n 13 p. tammik. 12 §. — ⁸⁾ S:n 3 p. syysk. 14 §. — ⁹⁾ S:n 12 p. lokak. 3 §. — ¹⁰⁾ Ks. s. 105. — ¹¹⁾ Valt. pöytäk. 7 p. jouluk. 9 §. — ¹²⁾ S:n 14 p. jouluk. 1 §. — ¹³⁾ S:n 4 p. toukok. 3 §. — ¹⁴⁾ S:n 3 p. syysk. 7 §. — ¹⁵⁾ S:n 23 p. marrask. 26 §. — ¹⁶⁾ Ks. ylemp. — ¹⁷⁾ Valt. pöytäk. 13 p. tammik. 19 §. — ¹⁸⁾ Ks. 1875—78 kert. s. 58. — ¹⁹⁾ Valt. pöytäk. 30 p. maalisk. 11 §.

Palotoimikunnan jäseneksi kaupungin v. t. palomestariksi valitun ¹⁾ filosofianmaisteri M. A. Waenerbergin sijaan valittiin ²⁾ filosofianmaisteri J. A. Söderström.

Kansankirjaston rakennustoimikunnan ilmoitettua jäsenensä laamanni A. F. Janssonin kuolleen kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ olla valitsematta toimikuntaan hänen sijaansa uutta jäsentä.

Kansankoulujohtokunnan jäseneksi tästä tehtävästä vapautetun ⁴⁾ kirkkoherra F. W. Hjeltin sijaan kaupunginvaltuusto valitsi ⁵⁾ ylim. professorin A. O. Freudenthalin.

Kaupungin katujen kiveämis- ja kunnossapitotapaa koskevaa kysymystä käsittelevän valiokunnan ⁶⁾ jäseneksi tästä tehtävästä vapauteen ⁴⁾ ylitirehtööri S. V. Calamniuksen sijaan valittiin ⁷⁾ vt von Chrierson.

Tarkastajantodistajien määrääminen paloviina polttimoihin. Tarkastajantodistajaksi Kammion höyrypolttimoon kahdeksi vuodeksi eteenpäin kaupunginvaltuusto määräsi lääninkonttoristi V. W. Lindqvistin ⁸⁾, kauppaneuvos P. Sinebrychoffin polttimoon vuodeksi 1881 vaatturimestari G. W. Blombergin ⁹⁾ ja H. Brummer & C:ön panimoliikkeen polttimoon samaksi ajaksi apteekkari C. A. Ekmanin ¹⁰⁾.

¹⁾ Ks. s. 145. — ²⁾ Valt pöytäk. 4 p. toukok. 5 §. — ³⁾ S:n 8 p. kesäk. 14 §. — ⁴⁾ Ks. s. 152. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 14 p. syysk. 8 §. — ⁶⁾ Ks. s. 105. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 12 p. lokak. 3 §. — ⁸⁾ S:n s:n 6 §. — ⁹⁾ S:n 28 p. jouluk. 1 §. — ¹⁰⁾ S:n s:n 2 §.